

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Égy évre 24 korona.
Égy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Égy évre 28 korona.
Égy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK

4 sorban heti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.
Nyitási díj 10 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Tiborc az országgyűlés előtt.
- Aradi kereskedők gyűlése.
- Az Izraelita nőegylet közgyűlése.
- A pécsi kiállítás.
- Az aradi automobil-gyár.
- Aktuális emberek.
- A huszadik öngyilkosság.
- Tárca: Az alvégről. Írta: Tóth Dezső.

Tiborc az országgyűlés előtt.

Védők: Széchenyi István gróf, Wesselényi Miklós báró, Deák Ferenc. **Vádló:** az államérdek képviselője: Darányi Ignác.

Arad, május 15.

Tiborc, a rongyos gunyájú paraszt ismét az országgyűlés törvényszéke elé került. Új tárgyalás, új ítélet! A koalícióra, e szigorú és megvesztegethetlen bíróra vár a nagy feladat, hogy Tiborc bűnét mérlegelje. Mert kétségtelen: nagyot vétett; visszaeső bűnös; jobb megélhetésért, jobb gunyáért, több kenyérért küzd. Rongyos viskóját szép cserepes házzal, tüdővésztes gyerekeit egészségesen ütött-kopott ruháját jobbal, finomabbal akarja felcserélni. Amolyan szegénylegény, aki mindig a másét követeli. Se a cserepes ház, se a jó gunya nem az övé. Idegen jószágot követel, mert ebben az országban minden: a magyar föld ipart, kereskedelmet, kulturát, boldogságot teremtő szent kincse Darányi Ignácé és társaié. A sok cserep, tégla, amiből házat épít-

hetne; a buza, amiből kenyeret süthetne; a pénz, amiből a városi iparruhát szöhetne a számára — minden az övéké. Tiborc tehát lopni akart. Meg fog érte bűnhődni. Sejtjük előre: nagyon súlyos lesz az ítélet, mert Tiborc nem először vétkezett. Az 1437-iki, az 1514-iki és az 1831-iki nagy parasztlázadások terhelik örökös átok gyanánt Tiborc lelkét.

És most felkel az országgyűlés színe előtt vádlói bársonyszékéből Darányi Ignác. Elsorolja Tiborc bűnét: lefesti az izgatások nemzetpusztító hatását; beszél arról a szentségtelen vakmerőségről, a mely a nemzetfenntartó tábor és a hü jobbagy; a cseléd egymáshoz való szeretetét, hűségét szét akarja rombolni. Itt cifra és a koalíció szótára szerint modern szociális elvek találhatók. Többek között a házi fenyték, a szidás, a karhatalommal való munkára kényszerítés, magánjogi követelés miatt a költözködési szabadságtól való megfosztás, a rendbirság benne van a törvényjavaslatban. Eljen, eljen! Darányi Ignác becsületesen tölti be vádlói tisztét.

Mielőtt az ítélet elhangzanék — ti bírák engedjétek meg, hogy Tiborc védelmére emelhessem szót a magyar szellemi élet, történelem, irodalom, parlamentárizmus három nagy embere, gigásza: gróf Széchenyi István, báró Wesselényi Miklós, Deák Ferenc. Szokatlan védőbeszéd. A sirból jött. Emberek, hagyjátok félbe egy pillanatra a politika apró csatáit és jöjje-

tek fel a történelmi igazság magaslatára, ahonnan visszanezhetek hetven év politikai történelmére, szociális küzdelmeire.

Az 1832—6-iki országgyűlés korában történt Tiborc, mint régi bűnös, akkor is ott állott, várva az ítéletet, a törvényszéke előtt. Az urbérrendezésről volt szó. Az akkori államügyész, Darányi Ignác nagy előde és tanítómestere, Somssich Pongrác személynök szinte úgy, mint ma Darányi Ignác, a költözködési szabadság örökös elvesztésére, testi büntetésre, „házi fenyték“-re akarta ítéltetni Tiborcot. A mikor arról volt szó, hogy a földesuri büntető hatalom eltöröltessék, Somssich Pongrác így érvelt: Ez a hatalom mintegy magában a természet törvényeiben gyökerezik. Deák Ferenc, a védő így védte akkor Tiborcot: „Én nem tudom, melyik kiadását bírják a főrendek a természet törvényeinek, az ő kiadásukban ez is és még sok egyéb is irva lehet, amint ezt hosszú századok véres tapasztalatai borzasztóan bizonyítják.“

A másik védő: Wesselényi Miklós báró, a szibói földesur a következő beszédet mondotta el Tiborc védelmében: „Nem nézhetem tovább az igazságtalanságot, amely a parasztot, a földesurával való viszonyban sújtja, csak a munka övé, de gyümölcséből semmi sem. A paraszt hordja földesurá helyett a terheket s nincs egy kalász búzám, amelyre a pergelő nap heve az ő verejtékét ne szárította volna, neki kell az idő visz-

Az alvégről.

Írta: Tóth Dezső.

A kovács műhelyben morgott a nagy fújtató, magasra szöktek a pattogó szikrák s az üllőre helyezett tüzes vas cifra formákba gyűrődött a kalapácsütésektől Hetykén járt ez a szerszám a majszter kezében is, a legényében is.

Domokos Pál, a majszter, nekibusultában úgy kiverte vele a bubánáját az üllőn, hogy az arra járó kántort a kalapácsütések taktusa szerint köszönthette, ilyenformán:

— Honnét jössz te oly leverten, bus pajtás? Ez a nóta még a világosi fegyverletéssel szomorú emléke gyanánt huzódott meg a lelke rejtekén; — a legénye azonban, akinek Hamvas Miklós néven állították ki a keresztlevelét, — kései kor kései ivadéka lévén, már csak ennyit tudott kiverni:

— Recece — recece — de csintalan a keze

Kis iskolás korától fogva ott nevelődött Miklós az öreg Domokos szárnyai alatt, akinek nem lévén senki hozzátartozója, úgy gondozta azt a gyermeket, mintha csak a saját édes vére lett volna.

Hogy aztán legénynyé verődött s hazakerült a katonasorból, némelyes meglepetést is tartogatott a számára Domokos Pál. Egy szép napon azt mondta neki:

— Hát most már a magad koldusa le-

hetsz, Miklós! Érzem, hogy én már nem igen sokáig huzom a kötelet. Megviselt az idő, a lábaim is gyöngék, a két kezem is reszketős. Dirigáld most már ezt a műhelyt magad. Jó műhely, áldott műhely, ügyekvő kéz munkássága révén sűrűen hozza a pénzmagot. Reád testálom minden cókókjával. Én majd meghúzodom a másik házamban, téled csak azt áhitom, hogy láss emberséggel s kínálj meg egy-egy pipa dohánynyal, ha héba korbá kedvem szottyan bekéredzkedni hozzád.

E beszéd után nem igen sokáig hagyta szorongatni a kezét Domokos Pál; meg se hallgatta a hálálkodó szavakat, tanácsosál se szolgált.

Térült, fordult s nyugodtnak tudta a szívét, hogy jó kezekre hagyhatott ott az alvégi műhelyben mindent.

Ami azt illeti, a Hamvas Miklós rá is szolgált erre a szerencsére. Hiszen sok kovács legény van a világon, de azért más a fecske, más a rigó, pedig mind a kettő fekete madár. Miklóshoz hasonlót is nehéz lett volna találni. Már úgy munkásság, meg jóviselet dolgában.

Imbol e fordulat után is az volt az első teendője, hogy magához vette szegény édes anyját, aki eddigelé az egyik menyecske leányánál élődött, ahol amugy is sok volt a kenyérfogyasztó.

Miklós azt mondta az öregasszonynak:

— Csak jöjjön, édesanyám! Könnyű lesz a dolga nálam Majd cselédleányt tartok, aki

elvégez a ház körül minden munkát s édesanyámra nem háramlik más, csak az, hogy fölgyeljen.

Domokos Pál, mikor ezt megtudta, sietett Miklóshoz a reménységbe vett pipa dohányért. Meg is tömte a kupaktalan gipsz pipáját, ki is szitta azt fenékgig s a kalapácsforgatáshoz még most is értő kezével erősen megszorította a Miklós jobbját s elérzékenyülve így szólt hozzá:

— Ember lesz belőled, fiam!

És Hamvaséknál ment, is minden, mint a karikacsapás. Híre futott a Miklós ügyes kezének s a harmadik határból is hozzája hozták a vasalásra szánt lovakat. Dőlt a pénz, ha nem is vékaszámra, de azért az almárium belső fiókja sohasem volt váltani való nélkül.

A műhely hátuljába ékelt kert is kezdett tollasodni. Ott borultak meg legelőbb a káposztafejek s onnét került a plébános asztalára vadonat frissen még legkésőbbben is a zöld saláta. Aztán lassanként ki is nyújtzkodott az a kert; a szomszédságban elterülő szántók is Hamvas Miklós keze alá származtak s nemso-kára csengős ökrök, ficánkoló lovak jártak ki az udvarról.

Domokos Pál mindsűrűbben járogatott oda s mikor Miklósnak nagyon meggyűlt a dolga, csöppet sem átalotta azt, hogy ő is kezébe vegye a kalapácsot s kiverje azzal az üllőn a kántor urat köszöntő üdvözlést.

Igy ásta meg egyik esztendő a másíknak a sírját s Hamvas Miklós, mikor már igen

tagságaival küzdeni, ő tikkad nehéz munkában a forró nyár hevében és didereg a csattogó hidegtől száraz kenyere és szigorú eledele mellett, amíg én a hűs árnyékban henyélek és az ő munkája után szerzett pénzzel ékesített szobában vendégeskedhetem abból, amit ő szántott, kapált, aratott. Mint méltóztatnak látni, Darányi Ignác az ékesítés tekintetében báró Wesselényi Miklósnak nagy ellenfélre talált.

Halljuk azonban a harmadik védőt, Széchenyi István grófot. „Kilenc millió hű jobbágy sorsának javítása elodázhatalan emberies kötelesség.” „A földesur nem ritkán hoz ítéletet a jobbágyra s nota bene semmi egyéb, mint kénye után, kibén az öltözetben, bajuszon és a sarkantyun kívül szinte egy férfiúra ismerhető jel sem található.” (Stadium). Majd a Hitelben így védi Tiborczt: „A paraszt-ság a haza legszámosabb és így legfőbb tekintetre méltó része. A paraszt ma még semmi és szolgál, a nemesség ellenben minden és ur, mindaddig, míg a paraszt nem lesz valami és a nemesség nem szűnik meg minden lenni, igazi haladást nem tehetünk.”

Ha az 1907-iki magyar országgyűlés nem érzi a különbséget, amely a Darányiak és a Széchenyiek, Wesselényiek, Deák Ferencek beszédét egymástól elválaszthatja, ha ez az országgyűlés a puritán demokrácia, Széchenyi, Deák ígéret megtagadására vállalkozik, ha az országgyűlés nem látja a történelmi óriások mellett egy reakciós miniszter törpeségét — akkor Tiborczt elveszti. Száműzésre, Amerikába való kibujdosásra fog elítélni.

(—)

TÁVIRATOK.

Zavargások De hiben.

London, május 15. A Standard loknau jelentése szerint Delhiben, ahol a hinduk számára nézve felülmulják a mohamedánokat, lázadás jellegű zavargás támadt. Viktória királynőnek ott álló szobráról leverték a koronát. Már a félsziget déli részén is izgatottság észlelhető a lakosság körében.

Aradi kereskedők gyűlése

Sztrájk után. — A kereskedők szakcsoportjai. —

A bodegák munkaszünete. — Új otthon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az Aradi Kereskedők Köre választmánya népes ülést tartott kedden este Fegyű Albert alelnök vezetésével. Az ülés elején szóba került az ismeretes sztrájkmozgalom, amely a kereskedőéletben az elmúlt hó folyamán kitört. A titkár részletesen beszámolt azokról az intézkedésekről, amelyeket a kör ez ügyben tett a választmány egyhangulag helyesnek fogadta ezeket az intézkedéseket.

A kör belső életére lényeges határozatot hozott a választmány. Hogy a kereskedő-osztálynak a körben képviselt összes rétegei a maguk külön ügyeit is minél alaposabban tárgyalhassák s azokban megegyezésre jussanak, ki mondta a választmány, hogy a kereskedő főnökök közül azokat, akik a körnek tagjai, szakmák szerint önálló csoportokká alakítja, amely csoportok az illető szakmák speciális ügyeiben maguk határozhatnak, kötelező megállapodásokat stb. hozhatnak létre. Egyes ilyen szakmacsoportok már meg is alakultak, és több, az összeségre nézve hasznos határozatban jutottak egyöntetű állásfoglalásra. A többi szakmák csoportjai a közel jövőben fognak szervezésre kerülni. A körhöz tartozó kereskedelmi alkalmazottak pedig maguk, szakmák szerint választott kiküldöttekből külön választmányt alakítanak, amely külön tanácskozik azon kívánságok és mozgalmak fölött, amelyeket a kereskedelmi alkalmazottak érdekében szükségesnek tart.

Több fűszer- és csemege-kereskedő a bodega üzletek vasárnapi munkaszünetére nézve tett indítványt a körhöz. A kör vezetősége beszerzte az erre vonatkozó rendeletek és elvi döntéseket, s a választmány kimondta, hogy érdemes határozathozni az intézkedés végett az összes aradi fűszer- és csemege-kereskedőket értekezletre hívja össze.

A fűszerkereskedő alkalmazottak a reggeli nyitási idejének szabályozása és a Gergely nap-tár szerinti ünnepek délutánjainak munkaszünete ügyében fordult a körhöz. A választmány kimondta, hogy a kérelmet pártolja s azt ugyancsak a fűszerkereskedők üléséhez utalta. Több a munkaidőre vonatkozó ügyet szintén az illető szakmák csoportjaihoz utalt a választmány.

Végül azt az érdekes határozatot hozták, hogy a kör, miután jelenlegi helyiségei a meg-

változott viszonyoknál fogva már nem megfelelőek, lehetőleg ez év végén, vagy a jövő év elején, új otthont keres. Az új helyiség kiválasztása ügyében bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai: Hegyi Albert alelnök, Guld Emi, Grünberger Jenő Keppich Zsigmond, Meer Armin, Szűcs F. Vilmos és Wallinger József.

Örömmel vették tudomásul, hogy a körnek a alapokkal együtt huszezer korona készpénz-vagyona van. Végül kisebb ügyeket intéztek el és harmincöt új tagot vettek föl.

A pécsi kiállítás.

A leintett Kossuth-nóta.

Frigyes főherceg a megnyitáson.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 15.

Nagy ünnepek keretében nyitották meg ma a pécsi országos kiállítást. A megnyitáson Frigyes főherceg is megjelent s meleg érdeklődést mutatott a kiállítás iránt.

Részletes tudósításunk:

Frigyes főherceg, a kiállítás védnöke ma reggel 8 órakor érkezett Pécsre. Benyovszky Mór gróf főispán a megyei küldöttséggel különvonaton Tellér állomásig elébe utazott. Itt a főherceg szalonkocsiját a vonathoz csatolták. A főherceg a főhercegnővel és két leányával érkezett meg. A földszített pályaudvaron díszes közönség várta. A helyőrség, amely Gunthel dandárparancsnok vezetésével vonult ki, a főherceg tiszteletére a „Gotterhaltet” játszotta. Nendtvich Andor polgármester üdvözlő beszédére a főherceg papírlapról olvasta föl a magyar nyelvű választ. Az egybegyűlt notabilitások között ott voltak: Hanny Gábor pápai prelátus, Ereth János főispán, Oberhammer Antal főkapitány, dr. Zichy László, az ügyvédi kamara elnöke, Zsolnay Miklós, a kiállítás elnöke, a nőegyletek részéről báró Biedermann Rezsóné és Ullmann M. Károlyné és Hinkel Lászlóné elnökök.

A főherceg a pályaudvarról a püspöki palotába hajtatott, ahol Seifritz István nagyprépost fogadta. Ezután a külvárosi gyakorlótérre-

rugdalózkodott nála a jó mód, — asszony után nézett.

Domokos Pál szerint a jó Isten tudja, hova tehetné az esztét a fiu akkor, amikor a Fehér Klára hálójába akadt. Nem illendő az ember-szólás, — de ennek a személynek a multjában nagyon sok volt a kivetni való. Már nagy városokban is járt, aztán ünnepnapon kalapot is rakott a boglyas fejére, amit szintén Domokos Pál szerint szólva — lusta volt a fésűvel összegereblyézni. De Domokos Pál nem az az ember volt, aki gáncsot vetett volna valaki szándékának. Ha így látja szépnek a világot a legény, ám lássa; ő nem lesz az, aki kátrányos papírost tartana elébe. Diktum, faktum, Fehér Klára kovácsmajsztérné lett s mikor ő bevonult az új portára, nyomon követte a jövevényt — minden apró és öreg cselédségével egyetemben — a veszedelem. Nem asszonynak való volt az a fehérszép! Pávaskodni, embert szólni, jóbarátot elidegeníteni, rosszat magára uszítani: ahhoz értett.

Miklós édesanyja is szálla volt a szemében s addig-addig gyilkolta a nyelvvel, míg az a szegény öregasszony bucsút nem vett a háztól. És az elébb oly erős akaratu, de Fehér Klára bánásmódja folytán pipogya természetűvé vált fiának nem volt az ellen egyetlenegy szava sem.

Csodálatos változáson ment keresztül az az ember. Teljesen az asszony hatalma alatt állott s még arra sem riadt föl, mikor már arról járta a szóbeszéd, hogy lopják a Hamvas Miklósnak a vagyonát, meg a becsületét!

Domokos Pál komoly szavakkal fordult ekkor hozzá:

— Mire vezet ez, Miklós?

A kovács haragosan, szinte durván felelt:

— Mi köze hozzá, bátyám? Ne törődjék veie!

Domokos Pál hát azután nem törődött Hamvasékkal. Hagyta őket, hadd uszsanak az árral!

Azoknál pedig egymást követte a dínom-dánom. Az asszony nagy traktákat csapott. Urak is ültek néha az asztaluknál, fiatal urak, kik itták a gazda borát s kóstolgatták a menyecske csókját. Bolond állapot volt ez, de a vége az lett, hogy Hamvas Miklós kezéről eluszott a pénz elusztak a földek, a csengős ökrök, meg a ficánkoló lovak. Mind, mind! Nem maradt ott más egyéb, — csak az üres műhely s a nagy nyomoruság.

Mint hogy azonban a falu nem tudott megenni kovács nélkül, Domokos Pál közbenjárására értékes szerszámokkal újból felszerelte a műhelyt. Belekerült az áldozatkészség vagy hatszáz pengőbe. De Domokos Pál jóállására belemertek a dologba s még az ellen sem tettek kifogást, hogy Hamvas Miklós keze alá adják azokat. — A kovács külföldön is esküdözött égre-földre, hogy új életet kezd, amit azzal akart bizonyítani, hogy elverte a háztól az asszonyt.

De az asszony ereje sokkalta szívósabb volt, mint az övé. Visszajött. Dacosan, büszkén, mint az olyan parancsoló, akinek min-

denki engedelmisséggel tartozik. És Hamvas Miklósnak még akkor sem volt annyi lelkiere, hogy ismét ajtót mutasson neki. Ugy érezte, ő a hibás, akinek nincs más kötelessége, mint vezeklés. Ott hálálkodott az asszony előtt s örült, hogy egy ujjal is a ruhája szegélyéhez érhet — Amint aztán Fehér Klára újból elfoglalta a régi helyét, Hamvas Miklós egének tisztulni kész felhői hullámos vonalakban terjeszkedni kezdtek ismét.

Jólétet akart biztosítani az asszonynak, módja azonban nem volt hozzá. A magával vivot nagy tusakodásban lekerült aztán a földre, annak sarába és iszapjába s így történt, hogy idegen helyen pénzzé tette a kovácsműhely berendezését.

Mikor rájöttek, szuronyos csendőrök vették őriset alá Hamvas Miklóst. Azok nógatták, hogy előre kell most nézni és nem hátra, az utcaajtónál siránkozó asszonyra, aki szidja, káromolja az urát, hogy gyalázatot hozott a fejére, tönkretette a becsületét, huszonhat esztendő, virágzó életét.

S am kor mindezeket nagy hangoz elmondotta Fehér Klára, úgy tett, mint némely kényes uriaszony szokott, — ájultan hanyatlott a közvetlen közelében állók karjába.

Domokos Pál, a csendőrök között lépkedő Hamvas Miklós felé tartva, — elment az asszony mellett és egyéb dolga hiába — rugott rajta egyet.

ment ki a főherceg, ahol az 52. gyalogezred diszszemléje volt. Fél 10 órakor a küldöttséget fogadta.

11 óra felé egyre sűrűbben érkeztek a fogatok a kiállítás elé, melynek bejárójánál Zsolnay Miklós kiállítási elnök fogadta az érkezőket. Zajos éljenzés közben érkeztek meg a kormány tagjai, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, Sztéryni József és Balogh Vilmos államtitkárok.

A Nap-nak külön tudósítása szerint a katonazenekar a Rákóczi-indulóval fogadta Kossuth Ferencet és Justh Gyulát, amikor a ragyogóan kivilágított diszszátorban megjelentek. A közönség riadó éljenzéssel és tapsal fogadta az indulót, amelynek eljátszása után a cigányzenekarnak kellett játszania. A cigányok fölbuzdul a katonabanda példáján, a Kossuth-nótába kezdtek, de alig egy pár ütem eljátszása után beszüntették a nótá huzását, sőt hangszereikkel együtt eltávoztak. A jelenvoltak csak később tudták meg, hogy valamelyik tulbuzgó rendező leintette a Kossuth-nótát.

A kiállítás megnyitására jött előkelőségek színes, diszrubás csoportja a diszszátorban várta a főhercegi család megérkezését, amelyet tizenkettő órakor a székelykapu tornyából kürtszó jelzett. Négyes fogat hozta Frigyes főherceget, Izabella főhercegnőt és két leányukat az udvari páholyhoz, amelyben helyet foglalt Justh Gyula és Pejacsevics Tivadar gróf horvát bái is.

A közönség harsogó éljenzésének megszűnése után Zsolnay Miklós fölkereste Kossuth Ferencet, hogy kérje meg a kiállítás védőjét a megnyitásra.

Kossuth Ferenc erre a következő beszédet intézte a főhercegi párhoz:

Fenséges uram és fenséges asszonyom!

A kormány nevében üdvözlöm fenségteket ezen a földön, amelyhez annyi történelmi emlék van csatolva. Szent István emelte föl a várost pogány romjaiból. Itt temetkezett Péter király, 1046-ban itt koronázták meg másodszer Salamon királyt. Itt alapította Nagy Lajos az első magyar egyetemet, amelyen 2000 hallgató volt és Mohácsnál a pécsi egyetem 300 hallgatója lelte halálát. Ez bizonyítja fenségteket előtt azt az igazságot, hogy Pécsnek lakossága az édes haza iránt mindig teljesíteni tudta a kötelességét, teljesítette a multban fegyverrel kezében és teljesíti most azon a téren, amely a huszadik század küzdelmének tere, a közigazgatási versengés terén.

Fenségéd is szíves volt uradalmából egy-néhány babérlevelet ideküldeni, még pedig a legszebbeket. Ezzel bebizonyította nemcsak érdeklődését a vidék iránt, hanem szeretetét is mint magyar királyi főherceg, az egész magyar haza iránt. Arra kérem fenségteket, legyenek kegyesek megnyitni ezt a kiállítást.

A beszédet lelkes éljenzés követte, amelynek csillapultával Frigyes főherceg a következő beszéddel nyitotta meg a kiállítást:

Nagyméltóságú miniszter ur!

Ő cs. és ap. kir. felsége, legkegyelmesebb urunk és királyunk legmagasabb engedelmével elfogadván a pécsi országos gazdasági és ipari kiállítás védnökségét, őszinte örömmel jöttünk el a kiállítás megnyitására. Ez a kiállítás hivatva van tanúságot tenni nemcsak szeretett hazánk ezen nagy részének, hanem sok vonatkozásban egész hazánk mezőgazdasági és ipari haladásáról, valamint az összes fejlesztésre irányuló állami és társadalmi komoly törekvésekről. A mezőgazdaság és ipar egyesítése e kiállításon egyúttal jelzi azt a gazdasági irányt, amelyben az országnak jövő gazdasági megerősítése érdekében haladnunk kell: istápolni kell a mezőgazdaságot és fejleszteni iparunkat.

Azon meggyőződésben, hogy állam és társadalom a jövőben e kettős feladatot még fokozottabban fogja teljesíteni, a kiállítást ő cs. és ap. királyunk, legkegyelmesebb urunk engedelmével ezennel megnyitom.

Hosszantartó zajos éljenzéssel fogadták a főherceg beszédét, amely után megkezdődött a cercle. A főhercegi család a jelenvoltak közé vonult és sorra megszólította Kossuth Ferencet, Justh Gyulát, Pejacsevich Tivadar grófot, Zsolnay Miklóst és másokat. Zlinszky Istvántól megkérdezte a főherceg, hogy van-e a kerületben sok gyár. Somogyi Aladártól a kerületben lefolyt sorozások eredménye iránt érdeklődött, míg Nehrebeczky Györgytől azt kérdezte, hogy milyen lesz az idei termés?

A cercle után Izabella főhercegnő kettévágta a kifeszített nemzeti színű szalagot, mire megkezdődött a kiállítás megtekintése. Eközben a főhercegi pár félig magyar, félig német nyelven társalgott, míg leányuk, Gabriella hercegné asszony gyönyörű magyarsággal szólította meg ismerőseit s akiket neki bemutatottak. A főhercegi család délben fél 1 órakor már kocsiba akart ülni, amikor Sztéryni József államtitkár megkérte, hogy nézzék meg Justh Gyula dohánykiállítását a mezőgazdasági pavillonban.

— Van Justh-nak vágott dohányja, mondta tréfásan Sztéryni.

Frigyes főhercegek teljesítették is a kérést, megtekintették Justh kiállított gyűjteményét és nagy tetszésüknek adtak kifejezést a látottak fölött.

Déli 1 órakor a főherceg ebédet adott a püspöki palotában. 3 órakor folytatta a kiállítás megtekintését, este 9 órakor pedig családjával együtt elutazott.

Az aradi automobil-gyár.

Az alapítás előkészületei.

Minden rendben van.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az Aradon létesítendő automobil-gyár ügye most már olyan előrehaladott stádiumban van, hogy csupán a részletek megbeszélése válik még szükségessé s azután az építkezési munkálatok megkezdése következhetik. A párisi Westinghouse cég a kereskedelmi kormánytól megkapta az engedélyt a gyár létesítésére és a miniszter a törvényben meghatározott állami szubvenciót is megígérte a francia cégnek. Hogy a gyáralapítás ügye mennyire perfekt, arra Kunz József fővárosi mérnöknek, a gyár magyarországi megbízottjának Varjassy Lajos polgármesterhez intézett levele ad felvilágosítást. Kunz levele, amely ma érkezett a polgármesterhez, így hangzik:

Mélyen tisztelt Polgármester Ur!

Mult hó 29-én kelt b. levelét köszönettel megkaptam és tartalmát örömmel vettem tudomásul. Szíves elnézését kérem egyúttal a későbbi válaszáért, de nem volt módomban hamarabb írhatni, mert még csak tegnap érkeztem meg Párisból, hol a gyáralapítás ügyét végleg rendeztem és egyúttal van szerencsém a következőket közölni:

Ugy a Westinghouse hozzájárulása, mint pedig a teljes tőke biztosítása van, a miniszter a szubvencióról szóló okiratot közben aláírta és az okirat kezeim között van már. Ennél fogva a gyár létrejövetele befejezettnek tekinthető és csupán egyes, a megalakulással járó formalitások vannak még hátra. A közeli napokban leszek bátor Polgármester ur-

nál tiszteletemet tenni, hogy propozíciómat folytatandó megbeszélés értelmében hivatalosan is előterjeszthessem a városnak és érkezőm idejét előre táviratban vagy telefonutján közölni fogom.

Addig is maradok kiváló tisztelettel:

Kunz József.

A Westinghouse-gyár megbízottja válaszképpen intézte ezt a levelet a polgármesterhez. Varjassy polgármester ugyanis értesítette Kunzot, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés ama határozatát, hogy a város a Westinghouse-cégtől nyolc darab automobil-omnibuszt rendeljen. Kunz a közeli napokban érkezik Aradra, hogy a polgármesterrel a gyár alapításának formalitásait beszélje meg.

Az izr. nőegylet közgyűlése.

Az elnöknő ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Az aradi izr. jótékony nőegylet, amely hosszú fennállása alatt oly sokszor enyhítette a nyomort s adott az éhezőknek kenyeret, ma délután 5 órakor Éles Arminné elnöknő elnöksége alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését.

A napirend első pontját a választmány jelentése képezte a jótékony nőegylet 1906-iki működéséről. Különösen érdekesek voltak azok a számok, amelyek a jelentésből kiemelve, a legszebb képét adják e nemescélú egyesület működésének. Az elnökség előterjesztése szerint 1906. év folyamán az izr. jótékony nőegylet bevételé 7617 K. 42 f. volt. E bevétellel szemben kiadtak 9349 K. 61 f-t, amely összegből csupán segélyezésekre 8110 K. 82 f-t fordítottak. Az alaptőke 1906. január 1-én 115200 K. 42 fillér volt, amely az év végéig 475 K. 16 fillérrel szaporodott s az év végén 115675 K. 58 fillért tett ki. A leányárva alap 8930 K. 25 fillér; az egylet összes vagyona pedig 129548 K. 48 f.

A jelentések végén az elnökség közölte, hogy dr. Grossmann Jakabné, a jótékony nőegylet eddigi pénztárnoka erről a tisztségről, arra való hivatkozással, hogy Aradról huzamosabb időre eltávozik, lemondott. A közgyűlés mély sajnálattal vette tudomásul ezt, s utódjávként Wallfisch Arminné választotta meg, aki a pénztári teendőket a népkonyhánál már régebben ellátta, s az alaptőke gondnokok egyike.

A közgyűlés kiemelkedő momentumuma a távollévő elnöknő ünneplése volt. A választmány jelentésében rendkívül meleg szavakkal ecsetelte Neumanné Fürst Mária elnöknő érdemeit. Kiemeli, hogy 30 évvel ezelőtt kezdte meg működését s 1877-től 1894-ig mint védasszony, 1894-től máig mint elnöknő működik. A nőegylet vagyonát ez idő alatt részben ő teremtette meg, s jórészt az ő működésének eredménye, hogy évenként oly tekintélyes összegekkel segíthetik Arad szegényeit. A népkonyha megteremtése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett, a mikor 70.000 korona költséggel hajlékot adott ennek az emberbaráti intézménynek. Tekintettel ezekre a maradandó érdemekre, azt javasolta a választmány, hogy hálája és elismerése jeléül festessék meg az elnöknő életnagyságu arcképét az általa alapított és felépített népkonyha számára, s fényes ünnepség keretében helyezték azt ott el.

A közgyűlés élénk helyesléssel és lelkesedéssel fogadta az előterjesztést s mindenben magáévá tette azt. A közgyűlés határozatáról a távollévő elnöknőt átiratban fogják értesíteni. Ezután áttértek a népkonyha 1906. évről

szóló jelentésének tárgyalására. A népkönyha vagyona 41563 kor. 14 fill. Az idén 63 napon át 17380 személy kapott itt. táplálékot, tehát 1060-al több, mint az elmúlt évben. Ezenfelül 70 tanuló részesült rendes ellátásban és 120 családnak szállítottak haza díjmentesen eledelt. A népkönyha az idén töltötte be működésének 12-ik évét.

A jelentés tudomásul vétele után a számvizsgáló bizottság jelentését olvasták fel, mely után a felmentvényt az elnökség számára megadták s külön elismerést szavaztak buzgó működésükért dr. Grossmann Jakabnénak, a nőegylet volt főpénztárosának és alaptöke gondnokának, továbbá Tenner Józsefnének és Wallfisch Árminnének, mint a népkönyha előjáróinak. Majd a számvizsgálókat választották meg Lusztig Ármint, Fodor Gyulát és Assael József személyében.

Miután a jegyzőkönyv hitelesítésére Neuman Alfrédnek és Bing Bélánét kérték fel, a közgyűlés véget ért.

Jelen voltak: Eles Árminné alelnök, Bing Béláné, Keller Izsoné, Leopold Zsigmondné, Lusztig Árminné, Lusztig Adolfné, dr. Nagy Sándorné, dr. Tolnai Jánosné, Tenner Lajosné, Tenner Józsefné, Schnehof Károlyné, dr. Schusztter Henrikné, Wallfisch Árminné, Leopold Zsigmond Radó Károly dr. és még sokan.

Öngyilkos író.

Csendes tragédia.

A visszament párti.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, május 15.

A magyar irodalom majdnem egy nagyon érdekes és értékes írói talentumot veszített el. Papp Mariska, a jól ismert novellista tegnap este megmérgezte magát Budapesten és most súlyos betegen fekszik a lakásán. Papp öngyilkosságát a Főherceg Sándor utca 30/b házban követte el. Ebben a házban lakott egy második emeleti szobában az író, egészen egyedül. Néhány esztendő óta csontszuban szenved, amely egyik lábára sántává tette, úgy hogy lakásáról csak nagy ritkán ment el, rendszeresen csak akkor, ha valamelyik laphoz tárcát vitt.

Tegnap sem hagyta el lakását. Odahaza ebédelt, majd levélírásba fogott és egész délután írt. Amikor az öngyilkosságot fölfedezték, kilenc levelet találtak az asztalán. Este néhány percre elment lakásáról, de meghagyta, hogy nemsokára visszatér. Kilenc órakor haza is jött.

Tíz óra felé elfojtott nyöszörgés hallatszott ki az író szobájából. A háznép besietett Papp Mariskához és ott találta a jeles fiatal urinót heves bélgörcsök között s szája zsebkeendővel be volt tömve. A megdöbbenő látványra azonnal mentőkért telefonáltak, akik eljöttek és beszállították a szerencsétlen urinót a Rókus-kórházba. Itt azután rögtön gyomormosást végeztek rajta, mire Papp rövidesen magához tért eszméletlenségéből. Állapotát az orvosok súlyosnak tartják, de nem életveszélyesnek. Tették okáról az író fölvilágosítást nem ad.

Papp Mariska aránylag nagyon fiatal: nincs még 25 éves sem, de mégis hosszú írói múlt áll mögötte. Tanítónak készült, tanított is, de csak rövid ideig, mert férjhez ment. Felesége lett egy fővárosi tanítónak, aki jelenleg vidéken iskolaigazgató. Házassága azonban nem volt szerencsés. Néhány évi boldogtalan együttélés után kölcsönösen elváltak. A házasságból több gyermek született, akiket a férje nevelt. Az író munkatársa volt *A Hét*-nek és *Az Újság*-nak, amely épen mai számában is meg-

ragadóan szép, briliáns nyelvezetű tárcát közöl tőle *Jézus* címmel.

Szó volt róla, hogy Papp legközelebb férjhez megy egy magyar mágnáshoz, *Perényi* Ferenc báróhoz. A házasságból azonban nem lett semmi és ugylátszik, ez keserítette el annyira az írónőt, hogy el akarta pusztítani magát.

Írói körökben nagy részvétet keltett az öngyilkosság híre és az írói társaságok mindent el fognak követni, hogy a zseniális írónő megtartassék az életnek és a magyar irodalomnak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Carmen*. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Péntek: *Mari, az ezred leánya*. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Szombat: *Don Juan*. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.

Az alvajáró.

— Az olasz gyermekopera vendégjátéka. —

A tegnapi nagy siker ma megismétlődött. Bellini nehézségekkel telt operáját, az alvajárót adták az olasz gyerekek a legtökéletesebb művészettel. Ilyen összjátékot, kifogástalan interpretációt a legkiválóbb opera társulatok produkálnak. Sehol egy disszonáns hang, precíz, kifogástalan a partitúra egész előadása. Ma még fokozottabb sikert arattak a ma debutált kis tenoristával, *Mailot*-val, aki bámulatos erőteljes tenorhangjával és perfekt énektudásával ámulatba ejtette a közönséget. Megint nagy sikere volt a kis *Bottari* nak, és gyönyörű szopránjával, tiszta koloratúrájával sok tapsot szerzett magának *Barbessi*. A kar precíz éneke méltó kerete volt a kifogástalan előadásnak. Publikum ma is kevés számmal volt, pedig a színházban kellemes temperatura van, ami az állandó szelöztetésnek köszönhető. Igaz gyönyörűséget szerz magának, aki a kis olasz művészek előadásait meghallgatja. H. G.

* Az Olympia mozgóképszínház Aradon. A nyári színházban pünkösdkor kezdődő mozgófénykép előadások iránt nemcsak a város és a vidék érdeklődik, de még a külföld is. A hírneves Olympia színház kitűnő és egész új műsora, fényes attrakciói indokolják is ezt. Ma Szendrey igazgatónál az alanti táviratban Románia érdeklődik:

Bukarest.

Szendrey színházigazgató

Arad.

Kérjük szives értesítését a The Olympia előadásai megkezdéséről. Megbizottunkat oda szándékozzuk küldeni Olympia igazgatóságához, hogy Sinaiában lehető vendégszereplésre megnyerjük. Ghicka.

Amint ezen táviratból kitűnik, gyorsan szárnyra kelt a híre Szendrey igazgató invenziós eszméjének. Amint értesülünk, egy athéni előkelő fürdőhely aradi megbizottja is érdeklődött ma Szendrey igazgatónál az Olympia szerződése iránt. Kétséget nem szenved, hogy fölülmulhatatlan és amellet olcsó szórakozása lesz közönségünknek a pünkösdi ünnepek alatt, mert amint értesülünk, a helyárak a nyári szinkör szokásos árainál is olcsóbbak lesznek.

* *Carmen*. A gyermekopera nagyszerű vendégjátékát csütörtökön a Carmenben folytatja. Bizet operája az a dalmü, amelynek zenéje, mint partitúrája igen magas művészi fo-

kon áll s Bizet darabját az örökbecsű alkotások közé emelik. A gyermekopera társulat Budapesten Carmenben aratta legzajosabb sikerét, ami különben érthető is, mert ez a dalmü teljesen összeforrott a magyar közönség izlésével és zenei intellektusával. A szereplők csaknem ugyanazok, mint a legelső estén s Guerra tanár apró művészei kétségkívül ezuttal is csak tetézni fogják azt a bámulatot és elismerést, amelyvel nekik az aradi közönség már eddig is adózik. A holnapi előadáson kívül még két estén át, pénteken és szombaton lép föl a társulat s ez alkalommal Donizettinek *Mari*, az ezred leánya című operáját és Mozart halhatatlan remekét, a *Don Juant* játsszák el. Itt jegyezzük meg, hogy a színház temperaturája elég kellemes, a nézőteret folyton szellőztetik, felvonások között pedig állandóan nyitva vannak az ajtók.

A huszadik öngyilkosság.

Ka az asszony pudert használ.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

Él Aradon egy ember, aki már tizenkilencszer követett el öngyilkosságot. Amint valami baja van, meg akar válni az élettől. Ha például ittas, akkor mérget iszik, de mérget vehet rá, hogy az orvosok megmentik. Ha összeeszik a feleségével, akkor golyót röpít a hasába, ha nincsen pénze, egy kicsit felkötöti magát. Több ízben Marosfürdőt vett s amikor már az utolsó szalmaszál után kapaszkodott kimentették a vízből. Egynehányszor meg is szurkálta magát és mégis él. Összesen tizenkilencszer jegyezte el magát a halállal s az eljegyzést mindig felbontotta. Szóval nagyon sok dolgot adott a rendőrségnek.

Kovacsik Jánosnak hívják a halálnak többszöri vőlegényét és mesterségére nézve esernyőkészítő. Ma délután ismét hivatalos volt a rendőrségre, *Berecz* Ferenc alkapitány, kihágási bírónak. A felesége ugyanis feljelentette *Kovacsik* ot, hogy legyilkolással fenyegette, mert el akar tőle válni. Néhány nap előtt veszekedtek s *Kovacsik* éjszakára kikergette az asszonyt, aki az udvaron töltötte az éjszakát.

— Igaz ez? — kérdezte *Berecz* alkapitány.

— Persze, hogy igaz — felelte a férj. Nyáron lehet kint aludni, ez egészséges is.

Elmondta ezután *Kovacsik*, hogy a felesége minden butort elvitt a házból, őt nem gondozta, hanem mindig csak magával törődött. Ezzel egy doboz pudert vett ki a zsebéből és megmutatta *Berecz* nek:

— Kapitány ur! A feleségem mosónő és mégis mindig puderezi magát. Engem egészen elhanyagol, kapcákat ad törülközni. Két hétig viselek egy inget, amíg lerongyolódik rólam.

Berecz alkapitány ezután az általános kérdésekre tért át.

— Hol született?

— Azt bizon nem tudom. Lehet, hogy Budapesten, vagy Aradon. Azt hiszem, hogy inkább itt valahol a tájon.

— Hány éves?

— Azt igazán nem tudom. Kérem, nagyon régen lehetett.

Majd a kihágási bíró figyelmeztette *Kovacsik* ot, hogy hagyjon békét az asszonynak.

— Milyen feltételek mellett? — kérdezte a férj.

— Semmilyen feltételek mellett. Ez magának kötelessége. Különben is maguk nem élnek együtt s így az asszony mindent tehet.

Ezzel a kihallgatást befejezte és a civakodó házaspárt elbocsátotta. Az ügyet átteszik

a büntető járásbíróhoz. Elmenőben Kovacsik megfenyegette az asszonyt, hogy lelővi, azután öngyilkos lesz. S amilyen rendkívüli ember, be is fogja váltani fenyegetését, legalább az ő reá vonatkozót igen. A rendőrség természetesen érthető kíváncsisággal várja, hogy vajon sikerülni fog-e Kovacsiknak az, ami tizenkilencszer nem sikerült.

Az osztrák választás

A diadalmas socialisták.

Övük a legtöbb győzelem.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 15.

Ma már teljesen kialakult az ausztriai választások eredményének képe. A szociáldemokraták és a keresztényszocialisták diadalmas előrenyomulásával szemben a túlzott nacionalista csoport megtizedelése áll szemközt. Az új Reichsrathban nem lesz helye sem *Schönerernek*, sem *Wolfnak*, sem *Steinnak*, akiknek a neve minden reichsrathi botrányban ott szerepelt s akik kvalifikálatlan durvaságokkal inzultáltak a magyarságot s a cseh nemzetiségeket. Kibukott a hirhedt cseh nacionalista képviselő is, *Pacak*, aki a szóharcban nem maradt *Schönerer*éknél hátrább.

Sternberg gróf ellenben, akinek neve a diasztia-előnes beszédekkel vált híressé, nagy többséggel megválasztott. A nemes gróf, akinek a feje fölött holmi királysértési pörök függtek, külföldön húzódott meg arra az időre, amíg nem védte meg az immunitás, de választóinak máris telegrafirozott, hogy új immunitást nyerve, mihamar haza tér.

Ezzel megkezdődik az új és még ismeretlen erők harca a Reichsrathban. Amennyire ezidőszerint megállapítható, Magyarországra nézve nem tekinthető kedvező jelnek *Lueger*ék megszaporodása, ámbár ezzel szemben határozott nyereség az alldeutschok veresége.

A választások lefolyásáról s az eredményekről a következő értesüléseink számolnak be:

A reggeli eredmények.

Bécs, május 15. A választásoknál eddig minden oldalról beérkező eredmények a legmeglepőbb módon a szociáldemokraták pártjának óriási megnövekedéséről számolnak be. Ez a párt, mely eddig alig számított a Reichsrathban, az eddigi eredmények szerint csaknem dominál az összes többi pártok felett. Az eddig megválasztott szociáldemokraták száma hatvan, amivel szemben eddig a keresztényszocialisták sem rendelkeznek több mandátummal. A választás másik kidomborodó jelensége a német és cseh nemzetiségi pártok teljes megsemmisülése. Azok, kik a választói reform megalkotásánál elsősorban állottak a küzdők között, köztük gróf *Bylandt-Rheidt*, aki mint belügyminiszter a választói reformot az osztrák parlamentben beterveztette.

Bécs, május 15. A 64 alsó-ausztriai választókerület közül 40 keresztényszocialistát, 12 szociáldemokratát és 1 német haladópárti képviselőt választott. 11 kerületben pótválasztás lesz, a melyekben 11 keresztényszocialista áll két német haladópártival és 9 szociáldemokratával szemben. Gróf *Bylandt-Rheidt* volt minisz-

ter *Bretschneider* szociáldemokratával szemben megbukott.

Bécs, május 15. (Reggel 8 órakor.) Eddig 300 választás eredménye ismeretes. Ezek közül 127 pótválasztás és 173 végleges. A végleges választások közül 41 keresztényszocialistára, 51 szociáldemokratára, 6 német haladópártira, 4 német néppártira, 24 katolikus centrumra, köztük báró *Morsey*, 3 ifju csehre, köztük *Pacak* miniszter, 2 ó-csehre, 1 cseh nemzeti szocialistára, 3 cseh agráriusra, 7 német agráriusra, köztük *Peschka*, 3 alldeutschra, 5 ifju-ruténre, 1 románra, 5 olaszra, 8 szlovén néppártira, 1 nemzeti haladópárti szlovénra, 1 kormánypártira, 3 klerikális csehre, 1 pártonkivüli, 1 német szabadelvűre, 1 lengyel klerikálisra és 1 német radikálisra esett. A pótválasztások közül megemlítendő gróf *Sternbergé*, aki *Czych* szociáldemokratával, gróf *Thun Jarosláv*, aki *Dosodil* cseh agráriussal, *Pernstorferé*, aki *Pergelttel*, *Nietzschee*, aki *Gürlich* szociáldemokratával, dr. *Pitáccó*, aki *Scabar* szociáldemokratával és *Massarik* realistáé, aki *Potondra* iparospártival áll szemben.

Csehországban

Bécs, május 15. *Csehország*. A 45. választókerületben pótválasztás a cseh agrárius és szociáldemokrata jelölt között. Az 51. választókerületben megválasztották *Stolberg* Károly szociáldemokratát. Az 56-ik választókerületben pótválasztás a szociáldemokrata és az agrárius jelölt között. A 34-ik választókerületben pótválasztás a szociálista és az agrárius jelölt között. A 81-ik választókerületben megválasztották *Schrammel* (szociáldemokrata). A 109-ik kerületben megválasztották *Beutel* (szociáldemokratát). A 20-ik választókerületben pótválasztás az ifju-cseh és a szociáldemokrata jelölt között. Az 58. választókerületben (*Kuttenburg*) megválasztották *Stoljak* (agráriust). Az 50-ik választókerületben pótválasztás az agrárius és a szociáldemokrata jelölt között. A 127-ik kerület megválasztotta *Tischerát* (német agrárius). A 128-ik kerületben pótválasztás a német agrárius és a szociáldemokrata jelölt között. A 48-ik választókerületben megválasztották *Jarost* (szociáldemokrata) a 125-ik választókerületben pótválasztás *Kletzenbauer* (keresztényszocialista) és *Gürlich* (szociáldemokrata) között. A 130-ik választókerületben pótválasztás *Goll* (német agrárius) és *Exner* (szociáldemokrata) között. Az 59. választókerület megválasztotta *Oberschallt* (cseh agrárius). A 6-ik választókerületben pótválasztás lesz a cseh agrárius és a szociáldemokrata jelölt között. A 66-ik választókerületben pótválasztás lesz a szociáldemokrata és a cseh agrárius között. — A 111-ik választókerületben pótválasztás a szociáldemokrata és a német agrárius jelölt között. A 113-ik választókerületben pótválasztás lesz a német agrárius és a szociáldemokrata között. A 42-ik választókerületben (*Jaromers*) pótválasztás gróf *Sternberg* *Adalbert* (pártonkivüli) és *Czych* (szociáldemokrata) között. A 39-ik választókerületben pótválasztás a nemzeti szociálista és a szociáldemokrata jelöltek között. A 73. választókerületben pótválasztás a szociáldemokrata és a cseh agrárius jelölt között. A 84. választókerületben megválasztották a szabad alldeutsch jelöltet. A 116-ban *Kulmt* (szociáldemokrata). A 85. választókerületben pótválasztás a szabad alldeutsch és a szociáldemokrata, a 61. kerületben cseh agrárius és a szociáldemokrata, a 83-ik választókerületben a szociáldemokrata és a szabad alldeutsch, a 74-ik választókerületben a két agrárius, a 94-ik kerületben *Gürlich* szociáldemokrata és *Nietzsche* német haladópárti, a 98-ik kerületben *Pernstorfer* (szociáldemokrata) és dr. *Pergelt* (német haladópárti), a 112-ben a szabad alldeutsch és a szociáldemokrata között. A 170-ik választókerületben megválasztották *Kutscher* *Ferenc* német agráriust. A 25-ik választókerületben pótválasztás ifju-cseh és szociáldemokrata jelöltek között.

A tartományokban.

A bécsi 7-ik kerületben (*Landstrasse* I.) pótválasztás *Prohaska* *Gyula* (keresztényszocialista) és *Silberer* *Ferenc* (szociáldemokrata) kö-

zött. Az előbbi 7334, *Silberer* 5127 szavazatot kapott. Körber Ágost hivatalnok-jelölt 1136 szavazatot nyert.

Morvaország: Cseh választókerületek: A 7-ik kerületben pótválasztás *Stava* (szociáldemokrata) és *Veleba* (ifju cseh), a 12-ik kerületben *Schramek* (kat. néppárti) és *Dedek* (szociáldemokrata), a 22-ik kerületben *Reichstädter* (ifju-cseh) és *Kyanek* (szociáldemokrata), a 24-ik kerületben *Pilich* (kat. néppárti) és *Franc* (szociáldemokrata), a 14-ik kerületben gróf *Thun Jaroslav* (kat. néppárti) és *Dosoudil* agrárius jelöltek között. A 15-ik választókerületben megválasztották *Valousek* lelkészt (kat. néppárti), a 18-ik kerületben *Karlcaht* (kat. néppárti), a 28-ik kerületben *Oklesteket* (agrárius). A 21-ik kerületben pótválasztás *Charvat* (szociáldemokrata) és *Kucera* (kat. néppárti), a 4-ik kerületben *Poyondra* (néppárti) és *Massarik* (realista).

Stájerország. A 6-ik kerületben megválasztották *Muchitsch* (szociáldemokrata), a 12-ik kerületben *Soisswohl* (keresztényszocialista), a 11-ik kerületben *Marckhl* (német radikális), a 13-ik kerületben *Prisching* (keresztényszocialista), a 17-ik kerületben *Huber* (német konzervatív), a 19. kerületben báró *Morsey* (német konzervatív), a 20. kerületben *Krenn* *János* (német konzervatív), a 24. kerületben *Hagenhofer* *Ferenc* (német konzervatív), a 25. kerületben *Roschker* *János* (szláv konzervatív), a harmincadik kerületben *Jesovnik* (szláv szabadelvű) jelölt. Pótválasztás lesz a 10-ik kerületben *Malik* (*Schönerer*párti) és *Quenser* (keresztényszocialista), valamint a 15-ik kerületben *Geissler* (német konzervatív) és *Brandl* (német agrárius) jelöltek között.

Bukovina. Megválasztották a 6-ik kerületben *Nikolaj Spenul* (ifju rutén), az 5-ik kerületben *Semaka* (ifju-ruthén), a 8-ik kerületben *Pihuleak* tanár (ifju-ruthén), a 13-ik kerületben *Simonovic* (román demokrata).

Trieszt. A 2-ik kerületben pótválasztás *Pitacco* (olasz szabadelvű) és *Scabar* (szociáldemokrata), a 3-ik kerületben *Pagnini* (szociáldemokrata) és *Ziliotto* (olasz szabadelvű) jelöltek között. Az 5-ik kerületben megválasztották dr. *Ribar* (szláv nemzetipárti) jelöltet.

Érdekes pótválasztások.

Bécs, május 15. Reggel fél 9-kor 330 választási eredmény volt ismeretes. Ezek közül 190 választás, 140 pótválasztás. A keresztényszocialisták 18, a szociáldemokraták, az ifju-cseh, a kat. centrum és a cseh agráriusok egy-egy mandátumot nyertek. A szociáldemokratákkal a pótválasztásoknál 60 különbözőpárti ellenjelölt áll. Az ifjucsehek 12, a németek 22, a német haladópártiak 10 és a keresztényszocialisták 18 kerületben kerülnek pótválasztásra. Nevezetesebbek a következő pótválasztások: *Eppinger* (német haladópárti) — *Wolf* (szabad alldeutsch). *Funke* (német haladópárti) — *Maresch* (szociáldemokrata), *Baernreither* (német agrárius) — *Spieß* (radikális agrárius), *Forst* kereskedelmi miniszter — *Klofac* (nemzeti szociálista), *Derschatta* vasutügyi miniszter — *Neunteufel* (keresztényszocialista), *Pernstorfer* (szociáldemokrata) — *Prokop* (keresztényszocialista), *Kramars* (ifju-cseh) — *Schmitka* (szociáldemokrata), *Kafkan* (ifju-cseh) — *Süss* (szociáldemokrata), *Fiedler* (ifju-cseh) — *Rieger* (német haladópárti). *Dehmel* (német haladópárti) — *Arbeits* (szociáldemokrata), *Löcker* (német néppárti) — *Gruber* (szociáldemokrata), *Malfatti* (olasz nemzeti) — *Zannoni* (olasz konzervatív), *Stojan* (cseh klerikális), — *Pipal* (cseh agrárius), *Perathoner* (német néppárti) — *Huber* (keresztényszocialista), *Conci* (konzervatív), — *Avantini* (szociáldemokrata) és végül *Pacher* (szabad alldeutsch), *Hoinke* (szociáldemokrata).

Későbbi eredmények.

Alsóausztria: A 36. kerületben (*Krems*) pótválasztás dr. *Weidenhofer* német néppárti és *Steiner* *Lipót* ker. szoc. A 38. kerületben (*Mistelbach*) megválasztották *Gessmann* *Albrecht* dr. udvari tanácsost ker. szoc. A 41. kerületben pótválasztás *Schmidt* *Alfréd* ker. szoc. és

Polke Emil szoc. dem. között. a 43. kerületben (Lilienfeld) megválasztották Bretschneider szoc. dem. A 47. kerületben (St. Péter.) megválasztották Stöckler ker. szoc. jelöltet. A 49. kerületben (Wiener Neustadt) megválasztották Jackel Károly ker. szoc. jelöltet. Az 50. kerületben (Neunkirchen) megválasztották Gruber Rezső ker. szoc. jelöltet. Az 51. kerületben megválasztották Kemetter ker. szoc. jelöltet. Az 53. kerületben (Korneuburg) megválasztották Mayer János ker. szoc. jelöltet. Az 55. kerületben (Zistersdorf) megválasztották Wille József ker. szoc. jelöltet. Az 56. kerületben (Haugsdorf) megválasztották Eisenhut József ker. szoc. jelöltet, az 58. kerületben (Horn) megválasztották Zach Adrián apát ker. szoc. jelöltet, a 61. kerületben (Weitra) megválasztották Höher Alajos ker. szoc. jelöltet, a 64. kerületben (Krems) megválasztották List Károly ker. szoc. jelöltet. A 39. kerületben (Baden) pótválasztás Winarsky szoc. dem. és Zeiner ker. szoc. között. A 34. kerületben (Ebreichsdorf) megválasztották Smitka János szoc. dem. jelöltet.

Morvaország: (Cseh kerületek.) A 24. ik kerületben pótválasztás Černček (kat. népp.) és Filipinski (szoc. dem.), a 26. ik kerületben (Frebítch) pótválasztás Tvaruzek (kat. népp.) és Indracek (szoc. dem.) között. A 29. ik ker. Schillinger kat. néppártit választották meg. A 30. ik kerületben (Göding) pótválasztás Prazak Ottokár báró (ócseh) és Bilek (szociál-demokrata) között. A 17. ik kerületben (Magyar Bród) megválasztották Hruban dr. (kat. néppárt). A 16. ik kerületben pótválasztás Stoján dr. (kat. néppárt) és Pipal között. A 3. ik kerületben (Hotzenplatz) megválasztották Prokesch (szociál-demokratát.) A 23. ik kerületben (Boskovitz) pótválasztás Pillich (kat. nemzetipárti) és Francz (szociál-demokrata) között. A 10. ik kerületben (Prossnitz) pótválasztás Urtál dr. kat. népp. és Krapka szoc. dem. között. A 19. ik kerületben (Neutitschein) megválasztották Tomaschek szoc. dem. jelöltet.

Cernovic, május 15. Egyes kisebb rendzavarásoktól eltekintve, a választás nyugodtan felelt le. Este az eredmény kihirdetésekor a csöselék a főtéren zajongani kezdett és több ház ablakát beverte, mire katonaság szét szórta. 27 embert letartóztattak. A rendőrök közül kettő súlyosan, nyolc könnyebben megsebesült. A tüntetők közül is többen megsebesültek.

Kabinetválság.

Bécs, május 15. Az osztrák politikai körökben minden más döntésre el voltak készülve, csak arra nem, amilyen most a választásokon történt. A cseh és német nacionalisták teljesen letörték és a két párt vezérei is csak pótválasztásba tudtak bejutni. Bombaként hatott a német néppárt megsemmisülése is. Prade-t és Silvester-t megválasztották ugyan, de Derschatta vasúti miniszter, Löcker, a választói reform képviselőházi előadója és más korifeusok pótválasztás alá esnek és nagyon kevés reményük van a megválasztásra.

Egyik legnagyobb eseménye a tegnapi választásoknak Marchet dr. közoktatásügyi miniszter bukása, amelynek politikai következménye elmaradhatatlan. Marchet dr., aki tegnap Badenben megbukott, már le is vonta vereségének konzekvenciáját és átnyújtotta lemondását Beck bárónak. A miniszter délután 1 órakor kihallgatáson volt a királynál és kérte, hogy mentse föl állásától, mert választóinak tegnapi szavazása lehetetlenné tette neki a hivatalban maradáást. A király azonban nem fogadta el Marchet lemondását. A minisztert meghívják az urakházába, hogy a törvényhozásnak tagja maradjon.

Valószínű, hogy a kabinetből több miniszter kiválik, akiknek helyeit ideiglenesen tisztviselőkkel töltik be.

Bizonyosnak látszik az is, hogy Beck báró nem lesz képes a vezetést megtartani. A miniszterelnök ma délután másfél óras kihallgatáson volt a királynál, akinek jelentést tett a választások eredménye folytán megváltozott

politikai helyzetéről. Beck utódául Auersperg Károly herceget emlegetik.

Az új többség.

Bécs, május 15. Az új parlamentet valószínűleg csak június 12-ére fogják összehívni, tekintettel arra, hogy a galíciai pótválasztásokat csak június 5-ére tűzték ki.

A választások teljes eredményét még ma sem lehet megállapítani, már azért sem, mert 155 kerületben pótválasztás lesz, amelyek befolyásolják az eredményt. Kétségtelen azonban, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt lesz az új parlament legnagyobb pártja. Május 59 mandátuma van a pártnak, amely Galiciából 6—7, a pótválasztásokból pedig 15—20 kerülethez jut, úgy hogy összesen mintegy 80—85 szociáldemokrata képviselő lesz. A lengyel nemzetiségi pártnak körülbelül 80 és a keresztényszociálista pártnak 65—70 képviselője lesz. Az új többség tehát e három pártból alakul, mivel a többi pártok 34 frakcióra oszlanak.

Lueger a választások eredményéről.

A hi lapírók előtt ma Lueger a következő nyilatkozatot tette:

— A választások eredménye fölülmulta a keresztény szociálisták várakozásait, de nem szabad elfelejteni, hogy a szociálisták is vártak győzelmet arattak és hogy ezek nagy befolyással lesznek az új Ház határozataira. Hogy a polgári pártok ily vereséget szenvedjenek, azt nem hittem volna. Nem helyeslem, hogy pártom tagjai belépjenek a kabinetbe és ameddig én élek nem is akarnám, hogy ezáltal pártom viszonyai megváltozzanak. En semmi esetre sem vállalnék tárcát.

A tettek ideje.

Eltélt strohmann.

Hat havi államfogház.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 15.

A Népszava múlt évi november 26. iki számában A tettek ideje címmel cikk jelent meg, amely miatt a budapesti királyi ügyészség pört indított, az izgatás vádját emelve. Szerző gyanánt Bodon János asztalossegédet jelentették be, aki ellen mára tűzték ki az esküdtszéki tárgyalást a budapesti törvényszéken Zsitvay Leó elnöklété mellett. Az inkriminált cikk első sorban a kormányt támadja. Elmondja, hogy a mostani kormánynak nincsen is más célja, mint az ezerholdasok uralmát biztosítani. Mindenki másnak a jogait pedig felfüggeszti azért, hogy „3—4000 ezerholdasnak szabad rablása legyen a magyar szabadság nevében.”

— Hadat kell hát üzennünk — ügymond — a latifundinmos oligarchiának, mert amint Andrassy, a fekete gróf is kijelentette: elérkezett a tettek ideje!

Bodon János, a vádlott, kihallgatván, magát vallotta a cikk írójának s bármennyire kétségeskedett is ebben az elnök, megmaradt az állítása mellett. Az elnök tehát, hogy a vádlott értelmi fokát megismerjék az esküdtek, néhány kérdést tett fel:

— Mi ez a szó: utópia?

— Elérhetetlen eszménykép, — felelte Bodon János helyesen. De már a többi idegen szónak bizony nem igen ismerte az értelmét.

— Mit ért a latifundium alatt? — kérdezte például elnök.

— Kiváltságos osztályt.

— És mi a feudális szó jelentősége?

— Az is... kiváltságos osztály...

Majd arról beszélt Bodon János, hogy a kormány elnyomja a népet.

Az elnök ismét megszólalt:

— Mivel például?

A vádlott azonban nem tudott felelni, szótlánul állt bírái előtt. Erre hamarosan be is fejezték a bizonyító eljárást s utána előterjesztette Hodászy ügyész dr. a vád- és László Jenő dr. ügyvéd a védőbeszédét.

Noha több volt, mint bizonyos, hogy a vádlott csak strohmann s az inkriminált cikket nem ő írta, az esküdtek mégis bűnösnek mondták ki kétféle izgatás vétségében, mire a törvényt alkalmazó bíróság Bodont 6 havi államfogházra és 1200 korona pénzbüntetésre ítélte.

Aktuális emberek.

A kis olaszok.

Arad, május 15.

Az Il barbiere di Siviglia tegnapi előadása óta az ökölyi olasz gyermekek állanak az általános érdeklődés középpontján. Ezek a csodálatos nebulók egészen meghódították a közönséget.

Rendkívül érdekes népség ez a gyermekopera társulat, amely most Guerra tanár vezetése alatt bejárja a világot. A társulat megalapításának eszméje Guerától származik, aki évekkor ezelőtt egy római színház igazgatója volt. Már mint színházvezető tapasztalta, hogy az egyes darabokba csuszított gyermek-szerepek egy életre való, ügyes kis művész kezében milyen nagy tetszést aratnak. Így jött lassanként arra a gondolatra, hogy társulatát teljesen átalakítja s kizárólag gyermekekből szervezi. Miután a fősúlyt az operára helyezte, elképzelhető, mennyi fáradsággal járt, amíg ezeket az egytől-egyig jó hangú kis atyafiakat összeszedte. A nagyobb fáradság azonban még csak ezután következett.

Az olasz gyermek opera tagjai majdnem egytől-egyig igen szegény családok gyermekei, akik már alacsony koruknál fogva sem szedhetek magukba semmiféle ugynevezett műveltséget. Bizony akárhány akadt köztük, aki még írni, olvasni sem tudott, mizor Guerra tanárhoz került, a kótáról pedig csak annyiban volt fogalma, hogy az édes anyja imakönyvében látott afajta ákombakumot. Valóban bámulatos az az erély, a melylyel ez az ember neki mert vágni a nehézségeknek. Mert hiszen itt nem csak arról volt szó, hogy hátulgombolós művészjelöltjeit az ének és színművészet titkaiba beavassa, előzetesen még becsületesen írni és olvasni is meg kellett őket tanítania.

S ami hihetetlennek látszott, megtörtént. Amint az ember ezeknek a 9—14 éves gyermekeknek a játékát nézi, önkéntelenül is eltűnődik, s nem tudja, mit csodáljon inkább, a parányi művészek zsenialitását, vagy a tanítómester alkotóképességét? Annak, aki csak a nézőtérrel bámulja azokat a tüneményes előadásokat, szinte hihetetlennek tetszik a dolog, s aligha leli magyarázatát.

Pedig hát nincsen ebben semmi megmagyarázhatatlan és érthetetlen. Aki közelről látja azt a boszorkánykonyhát, amely ezeket a kis művészeket megalkotja, megérti a dolgot egyszeribe. Guerra professzornak könnyen érthető, világos a művészfabricáló titka: a határtalan fegyelem. Ez volt az, ami ezekből a jó hangú, de többnyire analfabéta csemetékből kiváló művészeket tudott teremteni.

A fegyelem ezek közt a kis olaszok közt oly nagy, hogy még a katonai szubordináció is példát vehetne róla. És nemcsak a színpadon és a próbakon, hanem a művész urak és művésznők magánéletében is. Egy időben kelnek, egy időben mennek a próbára, együtt étkeznek s amíg mindenki nincs

az asztalnál, addig hozzá sem nyulnak a kanálhoz. Az előadásra is szép sorjába együtt mennek, mert minden este ugyszólván mindegyik angazsálva van. Akire elsőrangú szerep nem esett, a kóristákkal együtt fujja aznap a kórust. *Huszonnyolc-harminc* kis művésztársa van a Guerra tanár társulatának — de felesleges nincs közte egy sem. Bizony megesik, hogy aki ma primadonna szerepet játszik, holnap a kar leghátuljára szorul, de hiába minden tiltakozás. Fé a fegyelem s a kis primadonna, ha duzzog is egy kicsit másnap jókedvűen munkálkodik a karban, mert hiszen ott is lehet érdemeket szerezni.

Hihetetlen, de ezt a nagy fegyelmet e között a sok gyerek közt *nem a virgács tartja fenn*. A legkritikább eset, hogy egyik másik művésznőt vagy művészt megnadrágoznak. Guerrával az élén az egész társulat olyan, mint egy nagy család. A mester a társulat minden tagját szívből szereti, s a kicsinyek is nagy szeretettel, de félelemmel vegyes tisztelettel tekintenek a kopasz fejű direktorra. Ó nála jobban már csak az impresszárió, Tomaso *d'Alessandro* ur imponál nekik, mert jól tudják, hogy ugy elseje táján ez a fekete nyírott bajszú bácsi küldi haza a szüleiknek a jól kiérdemelt, fényes és csengő frankokat.

A fegyelem tehát nem karhatalmon alapul ebben a kis köztársaságban, hanem a szereteten. A gyerekes hév sokszor elfogja ugyan ezt a fiatal népséget a próbák alatt, a mikor egyforma kék színű egyenruhájokban ugy ülnek a hosszú padokon, mint a kékítőbe mártott verebek, de Guerra ur. egyetlen tekintete elég, hogy a megbolygatott közrend és fegyelem helyre álljon. Guerra ha kell szigorú, de rendes körülmények közt a legkisebb kóristával szemben is udvarias. Innen magyarázható meg az a nagy népszerűség, amelynek örvend, s amely lépten-nyomon, de különösen az étkezésnél megnyilvánul.

Ez a vándorló művészcsoport a Fehér Kereszt szállóban lakik s a nagy üveges vendéglőben két hosszú asztal mellett kosztol. Az egyik asztal mellett ülnek az urak (a legidősebb 12 éves), a másik mellett a hölgyek (a legidősebb 15 éves). Vacsora végén Guerra tanár egyet tapsol, mire felállnak az urak, s egytől-egyig a direktor elé járulnak. Megölelik, megcsókolják s azután szép sorjában felmennek a szobáikba. Mikor a fiúk távoztak, a direktor újra tapsol, mire a kisasszonyok felvonulása következik, hasonlóképen az urakéhoz.

Az életrendjük is elég érdekes ezeknek a kis olaszoknak. Reggel nyolc órakor kelnek. Reggeli után szépen összegyűlnek a szállóban bérelt legnagyobb szobában és kezdetét veszi a *tanulás*. Miután a társulat minden tagja még *iskolaköteles*, az igazgatóság gondoskodik a tanítatásukról. A tanulás eltart 10-ig, amikor valamennyien átmennek a színház próba termébe s a zongora mellett kezdetét veszi a próba. Délután 2 órakor ülnek ebédhez, 3 kor szobáikba mennek és lefeksznek. Este 6 óra felé fekelnek s készülődnek az előadásra. Előadás után költik el vacsorájukat s 11 óra felé lefeksznek.

Mint minden művészből, ezekben a kis csitri lányokban és atyafiakban is meg van az ambíció és a *hiúság*. Tapsokra, diadalokra végtelenül hiuk s büszkén emlegetik, vagy csempülnek egymás diadalait.

Előszeretettel veszik fel egyik-másik világhírű olasz énekes nevét s a társulat 12 éves tenoristája nem is tartja magát kisebb embernek, mint például *Caruso*. A művészi hiúság miatt sok baja van Guerrának az ó saját külön kis művészeivel. Ha valakit jó hangja, vagy ügyessége miatt kiemel a karból, azt ugyan nehéz rábírní, hogy még egyszer a karban énekeljen. Sőt megesik, hogy fizetésjavítást is kér, mert keveseli azt a 40 frankot, amit egy hónapra kap — az apja. Ő is 100 frankot akar, mint az elsőrendű tag.

A legbájosabb valamennyi közt a kis *Bottari*, ez az enivaló kis semmiség, aki olyan bámulatos rutinnal játszotta a szevillai borbélyt. Ez az édes teremts a legelbizakodottabb valamennyi közt. *Mű*

vészi nagyságát annyira becsüli, hogy csakis első rangú művészekkel áll szóba. E miatt sokat bosszantották a társai, amire elkeseredetten fakadt ki Guerra előtt.

— Igazgató bácsi, azt mondom, békén hagyjanak, mert rögtön itt hagyom magukat.

Mikor pedig az igazgató egy cseppet sem vette komolyan a fenyegetést, sírni kezdett.

— No várjon, majd megboszulom még magam — kiabált a csöppség. *Legközelebb lemondok az előadást.*

A gyermekopera Debrecenben.

FÜLÖP JULLA (arra a hírre, hogy a gyermekopera Debrecenben is fog vendégszerepelni):

— Gyermekopera? Az is valami? Ugy ugyan semmitéle talán nem tud gyermekoperációt végezni, mint én!

A makacs horvátok.

A magyar nyelv ellen.

Zavarban a kormány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, május 15.

A koalíciós kormány teljesen átmenetinek vallja magát, mégis száz olyan kérdés kerül előtérbe, amelyek minden átmenetiség dacára végleges megoldást igényelnek. Ezek közé tartozik a horvát kérdés. A horvát képviselők már hetek óta forronganak s a magyar kormány három hete szakadatlanul tárgyal velük és igyekezik olyan megállapodást létrehozni, amely teljesen kielégítse a horvátokat, de viszont a magyar érdekeket se sértse. A múlt héten már-már olyan volt a helyzet, hogy sikerült szerencsésen megoldani a horvát kérdést, de most a vasuti törvényjavaslatok benyújtásával újabb horvát sérelem támadt. A horvátok ugyanis azzal a képtelen igénynyel állottak elő, hogy a horvát vasutakon teljesen horvát legyen a hivatalos nyelv. Ez teljesíthetlen kérés.

A kormány hajthatatlan.

Egy beavatott függetlenségi politikus erről ezeket mondotta fővárosi tudósítónknak:

— A horvátok igen rosszul teszik, ha a mostani viszonyok közt nem a mérsékletet tartják szem előtt. Igen rosszul teszik, ha szenvedelmes hangon tárgyalják ezt a kérdést és fenyegetőzéseket szögeznek ellenünk. Azt hisszük, hogy a kérdés nem olyan, amelyet nyugodt, higgadt mérlegelés és tárgyalás rendjén nem lehetne közös megnyugvásra elintézni. Egy ponton a *magyar kormány hajthatatlan*. Ez az államvasutak nyelvi egységének kérdése. Ehhez az elvhez a kormánynak ragaszkodnia kell. És azt hisszük, hogy a horvátok is meg fogják ezt érteni. Attól a kormány nem zárkózik el, hogy a vasuti javaslat szövegezésén olyan módosítások tétessenek, melyek az *esetleges* félreértéseket eloszlatják s a melyek kétségtelenné teszik, hogy a magyar állam a szerzett jogokat konfiskálni nem akarja.

Ez a nyilatkozat teljesen megvilágítja a helyzetet s már is látható, hogy a kormánynak még igen nagy harcot kell megvívnia a horvátokkal, akik sajátos módon fölszolgálták követeléseiket.

Horvátországban nagyon ingerült a hangulat a vasutas törvényjavaslatok miatt. Zágrábban, Eszéken, Varasdon és Bródon népgyűlést akartak tartani, de a horvát koalíciónak Budapesten időző vezetői táviratilag kérték, hogy a népgyűléseket egyelőre halasszák el.

A mai napon szüneteltek a tárgyalások. Holnap visszatér *Kossuth* Ferenc Pécsről és ekkor folytatják a tárgyalásokat. A horvát képviselők mai értekezletükön bizottságot választottak, amely holnap folytatja az egyezkedést a magyar kormánnyal.

Bánffy nyilatkozatai.

A Pesti Hirlapban Bánffy Dezső báró nyilatkozatban sorakoztatja a horvát, illetve a nagyhorvát álmódosítás történetét. Nagyon érdekes, amit elmond. De mennyivel érdekesebb, amit sejtet és amit elhallgat. Elhallgatja az okot, amely a horvát kérdés mai fejlődéséhez vezetett és amely egyengette az utat az álm megvalósításához. Elhallgatja, hogy a horvát vaduláshoz az ingerlő piros színeket a vezérő bizottság lobogtatta.

Bánffynak a Pesti Hirlap mai számában a horvát kérdésről megjelent cikke csaknem három oldal terjedé mű. Az alábbiakban a cikkből néhány passzust közlünk, melyek a jelen politikai helyzetet és a mostani kormány működését bírálják.

„Vajjon indokolt-e — mondja Bánffy — a kérdésről most nyilatkoznom, az kérdéses. Az ország, de különösen a képviselőház hangulata nem alkalmas nagy igazságok meghallgatására, mert „ellenzék nélkül való ország“ ezen állapot, mely „császárok álma és nemzetek veszte“, azon veszélyes, rejtélyes lejtő, melyen ma állunk, szinte lehetetlenné teszi, hogy az, amit e kérdésben elmondhatok, meghallgattassék, figyelembe vétessék, vagy legalább velem szemben felre ne magyaráztassék.“

Más helyütt ezeket mondja:

„A kormány a tárgyalásoknak folyamatba tételével lehetőleg legnagyobb taktikai hibát követett el, oly hibát, melynek kedvezőtlen következményeit elhárítani ma már szinte lehetetlennek tartom. Ezen elítélő kijelentésemnek dacára beismerem, hogy a kormány a tárgyalásoknak folyamatba tétele elől nem térhetett ki, mert a vezérő-bizottság az idejében megtett hibás lépés kényszerítő ereje elől, ugylátszik, kitérni nem tudott. Nem tartom ugyan megengedhetőnek, hogy a vezérő bizottságban folytatott tárgyalásokról részletek közlésébe bocsátkozzam, de annyit elmondani ma utólagosan jogomban levőnek tartok, hogy midőn a nemzeti ellenállás idejében a fiumei rezolúció emberei és a vezérő-bizottság között közeledés kerestetett, én a tárgyalások föl vételének a meghatározottabbán ellene voltam.“

Bánffy a jövőt sötétnek látja és így fejezi be beszélgetését:

„En nagyon komolyan aggódom. Borzadva látom, hogy amit előre éreztem, midőn a vezérő-bizottságban legelőször szóba jött a fiumei rezolúcionistaival való tárgyalás kérdése — az bekövetkezett. Látom, hogy a négy front velünk ma is szemben áll. A horvátoknak váltója lejárt és azt fizetésre a kormánynál bemutatták. Követelik a fizetést és akiktől követelik, azok nem veszik észre, hogy a Schylock font husának kivágásáról van szó, de nincs sehol a bíró aki bölcs ítéllettel a hus kivágását azon feltételhez kösse, hogy egy csepp vér után ne folyjon. Én látom a font hus kivágásával patakokba ömleni a magyar állam vérét, félve félttem a magyar államegység elvérzését.“

A nemzetiségek, a második front éles harcban áll velünk szemben. A szocialisták jogos megütközéssel kérdik, hol van a megígért ál-

talános választói jog törvénybe iktatása. És a negyedik front a korona? Talán csak nem akarják a nemzettel elhíttetni, hogy a nemzeti küzdelem győzelemmel végződött. Canossát járt a magyar állam; a fiemei rezolucionisták elé vitte a magyar államiságot térden csuszva vezekelni "

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny Ujszentannán. Az ujszentannai magyaryelvetterjesztő önképzőkör 1907. évi május hó 20 án d. u. 8 órakor hangverseny rendez. Műsor: 1. Astholz: Vadászdal. Steiner Miklós karmester ur vezetésével az Uridalokör adja elő. 2. Népdalegyveleg. Henny Aladár és W. S. tanítójelöltek adják elő hegedűn. 3. Gaal Ferenc: Magyar ábránd, Adelmanné Hillier Irma adja elő zongorán. 4. Tarcall Zombori János humoros felolvasást tart. 5. Tárogató játék. Egy művész adja elő és Adelmanné Hillier Irma zongorán kíséri. 6. Az „Eji szállás Granadóban” c. dalműből az „Imát” az Uridalokör adja elő. 7. „A Levél” című monológot Gyurkovics Mariska szavalja el. 8. Hillier Edith (5 éves) zongorán játszik egy Diabelli féle darabot s Hillier Sándor polg. isk. növendék kíséri. 9. Molnár Ödön tanár szaval. 10. Orbán Mihály hegedűn játszik és énekel. 11. Weber Lutrow Vadászdalát az Uridalokör adja elő. A fuvózenekar a következő számokat adja elő: 1. Barna: magyar induló. 2. Zierer: Dalegyveleg. 3. Augusztia császárné nótája. 4. „A karkép” egyveleg. 5. Kutschera A.: „Weist du Mutter, was ich träumt hab . . .” 6. „Gimbelem a, gombolom a” c. induló. Hangversenyrendező: Eötvös Mihály.

Mayerné kísért.

A kosaras hölgy Bécsben.

Folytatják a nyomozást.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 15.

A hirhedt kosaras asszony, Mayer Gyuláné, született Schlesinger Gizella ügye még egyre kísért. Vissza-vissza tér, mint az elkárhozott lélek, s noha a hirhedt nő már évekké elözött eltűnt Aradról, még mindig folyik ügyében a vizsgálat. Nagy titokban szemmel tartják s még nagyobb titokban egyre folytatják a nyomozást itt Aradon is, mert Schlesinger Gizellának volt gondja rá, hogy olyan előkelő neveket keverjen a saját botrányába, amelyek révén szabadulni vélt a csávából.

Bár minden bűne szerinte köztudomású volt, reá bizonyítani semmit sem lehetett. Legterhelőbbben három kisleány vallott ellene s e vallomások alapján vizsgálati fogságba is került, de a bizonyítékok hiányában felmentették. A rendőrség ekkor azon előkelő aradi emberek ellen kezdte meg a nyomozást, akik ebbe a piszkos ügybe belekerültek. Egymás után bizonyosodott be az ártatlanságuk s végül csupán egy ismert aradi uriemberre vonatkozólag voltak közelebbi adatok, akivel szemben a vizsgálatot még ma sem ejtették el.

A nagytitokban folytatott nyomozásról tudósítónk a következőket jelenti:

(A leleplezett kosarasasszony.)

1902. augusztus 1-én az aradi rendőrség fogházába bekerült egy tizenhárom éves leány s egy urias formájú asszony, aki néhány év előtt még tényleg urinő volt. Az asszony Schlesinger Gizella volt, aki ekkor már a súlyedés legalsó fokára jutott s a rendőrség nem nézhette tovább beavatkozás nélkül életmódját. Ekkor merült fel ellene az a gyanu, hogy a saját testén kívül kis ártatlan leány gyermekeivel is üzérkedik, s hogy egyike a legveszedel-

mesebb ugynevezett alkalomnyújtó asszonyoknak. A rendőrség beidézte, de Schlesinger Gizella nem jelent meg s azt a hirt terjesztette magáról, hogy elutazott Aradról. Este 6 óra tájban Schreier Sándor pincér, aki tudta, hogy a rendőrség keresi az asszonyt, találkozott vele a Baross-park mögött. Jelentést tett a rendőrségnek, honnan Bösszörményi fogházfelügyelő ment az asszonyért s kijelentette előtte, hogy ha nem jelenik meg önként a kihágási bíró előtt, elővezeti. Mayerné engedett a felezöltésnek s a rendőrségre ment, ahol rövidesen két napi elzárásra ítélték.

Mayerné, akit rögtön le is zártak jókedvűen követte a fogházort a lépcsőkön a sötét pincehelyiségbe, az elzülött csavargók s rossz nők lakóhelyére, s utközben még kacérkodott is a rendőrökkel.

Mayerné lezáratásának gyorsan híre ment Aradon már azért is, mert a vele kapcsolatba hozott kis leány, a tizenhárom éves Karafa Teréz ügyét a kihágási bíró áttette a büntügyi osztályhoz. A gyermeklányokkal folytatott üzelmek különben mozgalmat keltettek a főváros után Aradon is, s a szocialisták egy népgyűlésen élesen bírálgták az esetet.

(Vizsgálati fogságban.)

Mayer Gyuláné, az elzülött uriasasszony két nap mulva kitöltötte büntetését, amelyre a kihágási bíró ítélte feslett élete miatt. Ezzel azonban nem ért véget az ügye, mert most következett csak a súlyosabb dolog, melynek folyamán a gyermeklányokkal folytatott üzelmekért vonták felelősségre.

Greén Nándor tb. főkapitány kihallgatta Mayernét, aki mindent tagadott. A rendőrség vizsgálata azonban, mely széles körben folyt, meglepő adatokat derített ki. Nehány gyermeklány összeköttetésben állott Mayernével, a kitől estéknként egy egy koronát kaptak. Karafa Teréz s egy másik leányt, a szintén tizenhárom éves Schmidt Katalint a főorvos megvizsgálta s konstataálta, hogy a gyanu nem volt indokolatlan.

A főorvos jelentése alapján a főkapitány Mayernét előzetes letartóztatásba helyezte s augusztus 4-én az asszonyt átkísértette a vizsgálóbíróhoz. Schlesinger Gizella a fogházban igen különösen viselkedett. Örültnek tettette magát s noha egyik nap bevallotta bűneit, sőt elárulta azok neveit is, akiknek a fiatal leányokat szállította, másnap mindent letagadott. Greén Nándor tb. főkapitány ezalatt erélyesen folytatta a vizsgálatot s Karafa Teréz mellett Müller Karolina és Bányás Katica nevű kisleányokat hallgatta ki ez odíózus ügyben.

(Mayerné bolyongása.)

Pontos adatot az ügy kényessége miatt azonban a vizsgálat nem igen nyújtott s így Schlesinger Gizella néhány heti synylődés után kiszabadult az ügyészség fogházából.

A történetek után nem volt több maradása itthon s a mint a nagyváradi tábla szabadlábra helyező végzését kézbesítették neki, eltűnt Aradról. Senki sem tudta hova megy, városról városra bolyongott, míg végre Budapesten megakadt. Itt a legerkölcstelenebb nők közé állt be, számtalan erkölcsrendészeti kihágása miatt azonban végre itt is tarthatatlan volt a helyzete, mire Bécsbe utazott. Jelenleg is ott tartózkodik, ahol a 38 éves asszony, teljesen elvirult bájai dacára is még mindig szerelemben utazik.

(Az aradi titkos nyomozat.)

Schlesinger Gizella távozásával nem tették ad aktá ezt a piszkos ügyet. A rendőrség zajtalanul, de évek során folytatta a nyomozást ebben az ügyben s hol egy, hol más ismert aradi előkelő uriember ellen folytatta azt. Kü-

lönösen a Karafa Teréz esetével határozottabb formában kapcsolatba hozott ismert uriember ellen folyik még ma is a nyomozás és a tanúkihallgatás. Április 28 án, Bécsben a II-ik kerületi kapitányság kihallgatta ebben az ügyben Mayer Gyuláné szül. Schlesinger Gizellát, aki azonban nem tette meg nekik azt a szivességet, hogy leplezetlenül valljon és maga alatt ássa a vermet. Még azt sem ismerte be, hogy az illetőt személyesen ismeri. Annak az előkelő uriembernek a feleségével annak idején ugyan személyesen is érintkezett, — vallotta, — de tagadja, hogy fiatal leányokat szerzett volna az urának. A prateri rendőrség a vallomást jegyzőkönyvbe vette s a napokban megküldte az illetékes aradi hatóságnak.

HIREK.

A kuruzslónő áldozata.

Arad, május 15.

Az utóbbi idő en nagyon elszaporodtak Aradon a kuruzsló asszonyok. Csak nemrégiben adtunk hírt arról, hogy egy aradi asztalossegéd valami izzasztó koporsót készített, amelylyel reumatizmust akart gyógyítani. Kísérleteket is tett a koporsóval, a rendőrség azonban tudomást szerzett róla és kuruzslás miatt megindította ellene az eljárást. Kevéssel ezután egy cigányasszonyt tartóztatott le a rendőrség, mert boldogtalan szerelmeseket igyekezett ráolvasással meggyógyítani. A kihágási bíróság ma ismét egy javasasszonyt hallgatott ki, aki drága orvosságokkal egy leányt akart meggyógyítani és még betegbette. Az eset részletei a következők:

Egy aradi leány családja féljelentést adott be a rendőrségnél Macsán Mária volt szakácsnő ellen. Az a vád ellene, hogy valami erős pálinkát rendelt a leánynak gyomorba ellen s az italtól még betegbette lett a leány. Ezen kívül hajnövesztő szert is hozatott a javasasszony. A leány többször bekente a haját a szerrel, de ahelyett, hogy megnőtt volna a haja még az is kihullt, amije volt. Mindezek tetejébe pedig száz koronát csalt ki a kuruzslónő a hiszékeny leánytól.

Berecz Ferenc alkaptány, kihágási bíró ma délutánra idézte meg Macsán Mária, aki töredelmesen bevallotta, hogy tényleg rendelt orvosságot a leánynak, mert meg akarta gyógyítani. Berecz alkaptány jegyzőkönyvbe foglalta a vallomást s az ügyet átteszi a büntető járásbíróhoz. A javasasszony elkérte az orvosságokat, a rendőrkaptány kijelentette, hogy azokat csak a bíróságnál kapja vissza. Ekkor azt kérte, hogy legalább engedje meg, hogy egy kortyot igyék a pálinkából, mert fáj a gyomra. Berecz ezt a kérését is kérélehetetlenül megtagadta s az asszony szomoruan, fájó gyomorral távozott a városházáról.

— Merénylet az olasz király ellen.

Brüsszélből táviratozzák: Az olasz király vonata ellen Velencéből Rómába menet bombamerényletet követtek el. A bomba akkor robbant föl, amikor a vonat már elrobogott. Sebesülés nem történt. Több embert letartóztatnak. A hatóságok szigorúan titkolják az esetet, amely egy brüsszeli lap római tudósítója révén kerül most a nyilvánosságra.

— Egy képviselő halála. Segesvár-ról táviratozzák: Pildner Ferenc, a kőhalmi kerület szász nemzetiségi képviselője ma hosszas betegség után meghalt. Pildner régen tagja a magyar országgyűlésnek, de csupán arról volt nevezetes, hogy a megtévesztésig hasonlított Széll Kálmánhoz és a nagyközönség nem egy-

szer össze is tévesztette a volt miniszterelnököt a csöndes szász honatyával.

— **A vasutas-szövetség a pragmatikáról.** Budapest-ről táviratozzák: *Batthyány* Tivadar gróf a vasutas-szövetséget ma délutánra ülésre hívta össze. Ezen a fizetés-rendezési és szolgálati rendtartási javaslatokat tárgyalták. A függetlenségi párt egy része kifogásolja a pragmatikának néhány szigorú katonás izü rendelkezését és e kifogásokat *Holló Lajos* és *Visontai Soma* a javaslatok szombati tárgyalásán elő is fogják adni.

— **Makói iparosok kitüntetése.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A király *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére az ipar terén szerzett érdemeik elismerésül *Lélek* Istvánnak, a makói ipartestület elnökének a koronás arany érdemkeresztet, *Topcsy* Lászlónak, ugyanazon ipartestület pénztárosának pedig az arany érdemkeresztet adományozta.

— **A vashidak építése.** A tegnapi minisztertanács elintézésre került tárgyak között Aradvárosának vashidügye is szerepelt. A minisztertanács megbízható értesülésünk szerint mindenben jóváhagyta a kereskedelmi miniszter hat éves előterjesztését, amely a városnak még azt a kedvezést biztosítja, hogy a városrendezési költségek is az 50 éves amortizáció révén törleszthetők. A hidak végleges fölépítését a miniszteri határozat a szükséges töltések emelése miatt 1909. május 1-jére tolja ki. A közforgalomnak előbb a várost a várral s azután az Aradot Uj-Araddal összekötő hidat adják át. *Kossuth* Ferenc rendelete most leírás és expedició alatt van és három nap múlva érkezik le a városhoz, amely most már rendkívüli közgyűlést tarthat azoknak az árlejtési föltételeknek megállapítására, amelyeket a föld-, vas- és egyéb munkák sürgős kiadása szükségessé tesz. A kisajátítási eljárást a belügyminiszterium rövidesen jóvá fogja hagyni.

— **Vasuti szerencsétlenségek.** *Pozsony*-ból táviratozzák: A pozsonyi alagutban egy tolató lokomotiv összeütközött egy pályakocsival, a minnek következtében két vasuti alkalmazott súlyosan megsebesült. — *Kassá* ról táviratozzák, hogy a Kassáról Budapest felé menő 590. számú személyvonat, Csány állomás mellett beleütközött egy teherszállító vonatba. A személyvonat mozdonya és két kocsija erősen megrongálódott és az utasok közül *hármán életveszélyesen*, többen pedig könnyen megsebesültek.

— **Sacharingyár Erdőhegyen.** Kisjenői tudósítónk jelenti: *Lázár* Zoárd dr. képviselő közbenjárására egy németországi cég gyártelepet óhajt létesíteni Erdőhegyen vagy Kisjenőn. A gyártelepen sacharint fognak előállítani. Ez az anyag tudvalevőleg óriási cukortartalmánál fogva, a közönséges cukornoz, mint 1 a 300 hoz viszonylik. Egyelőre próbatelapet állítanak fel, ha Erdőhegy vagy Kisjenő községe a gyár céljának megfelelő ingyen helyet ad. Egyéb engedmény a község részéről nem lenne szükséges. A gyár *Lázár* Zoárd utján óhajtana a kormánytól adómentességet kapni. Egyelőre 10 előmunkást alkalmazna a telep és azonnal ingyen tanításban részesítené az arra vállalkozókat.

— **Honvédhadnagyból — orfeuménekes.** Budapest-ről táviratozzák: *Kiss* Károly a budapesti 1 honvéddalozogred hadnagya letette tisztí rangját és orfeuménekes lett. Ma lépett föl először az Ullői-uti Washington-mulatóban és nagy sikert aratott. *Kiss* kimegy a külföldre és

brettili színpadokon fogja művészetét érvényesíteni.

— **Tüntetés az osztrák választások öröme.** Budapest-ről táviratozzák, hogy ma este 6 óra kor mintegy 600 munkás megjelent a *Népszava* szerkesztősége előtt, hogy a győzelmes ausztriai választásból kifolyólag tüntessenek a szociáldemokrata párt eszméje mellett. A munkások a *Marsailles* elnéklése után a párt vezető férfait akarták hallani. Ezek közül csak *Bokányi* és *Matus* voltak a szerkesztőségben, de mind a ketten vonakodtak a munkások kívánságának teljesítésétől. A munkások nagy lármát csaptak, mire *Bokányi* és *Matus* megjelentek az ablaknál, de beszélni nem beszélhettek, mert ebben a pillanatban megérkezett a rendőrség. A rendőrök oszlásra szólították fel a tömeget, de miután a felszólítás nem járt eredménnyel, a tömeget szét verték.

— **A simonyifalva—talpasi vasut.** *Simonyifalva* községében e hó 4-ikén értekezletet tartottak a simonyifalva—talpasi vasuti szárnyvonal kiépítése dolgában. Az értekezleten elhatározták a vonal kiépítését, miután a birtokosság a hozzájárulást a vasut építéséhez kimondta. A vonalat az ősz folyamán adják át a forgalomnak. A birtokosság által jegyzett részvények összege 80,000 koronát tesz ki. Érdekes volt az értekezleten *Talpas* község képviselőjében megjelent *Rob* Péter szocialista bírónak nyilatkozata. Községe nevében ugyancs kijelentette, hogy nemcsak hozzájárulást nem ajánl meg a község, de még a határba sem engedi be a vonatot. Az értekezleten jelen voltak *Csukay* Gyula főszolgabíró elnöklete alatt: *Kabdebó* Károly, *Kabdebó* István, *Kabdebó* Antal dr. és *Vertán* Arthur talpasi birtokosok, *Talpas* község részéről: *Rob* Péter bíró, *Frencz* Flóra esküdt, *Simonyifalva* község részéről *Barna* Elemér jegyző, továbbá *Nagy* Lajos birtokos, a vasutársaság részéről *Székér* Gyula vasuti igazgató és *Zerkovits* Rudolf igazgató főmérnök.

— **Mi a házasság?** Az orvos véleménye szerint: Váltóláz, mely forró hévvel kezdődik és fagyosságra változik. A vegyész véleménye szerint: Egyszerű vegyrokonság. A jogász véleménye szerint: Egyszerű szerződés. A kereskedő véleménye szerint: Rizikóra csinált üzlet, mely be is válhatik és csődöt is mondhat. Az író véleménye szerint: Regény, amely néha több kiadást is megér. Az énekes véleménye szerint: Duett, amelyben legalább az egyik fél hamisan énekel. A színigazgató véleménye szerint: Bérlet, valamelyik fél hűtlensége esetén pedig, fölmondott bérlet. A színész véleménye szerint: Tragikomédia, amelyet a közönség mindig megtapsol. A muzsikusz véleménye szerint: Hangverseny, amelyben részt vesz egy banda rossz gyerek, de amelyen a szerelmet elhagyta *Szent* Dávid, a szomszédok pedig verik hozzá a dobát. A katona véleménye szerint: Hadjárat, amely hol a hét, hol a harmincéves háborúra változik.

— **Kereskedők országos gyűlése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés e hónap 26-án, vasárnap délelőtt fél tízkor tartja negyedik rendes közgyűlését a budapesti áru- és értéktőzsde palotájában. A közgyűlés napirendjére több nagyfontosságú aktuális gazdasági kérdés, mint aminő az adóreform kérdése, a házaló- és vándoripar rendezésének ügye van kitűzve, amelyek egy-egy előadói javaslat kapcsán kerülnek tárgyalásra. A közgyűlésen az *O. M. K. E.* aradi kerülete is képviseltetni fogja magát. A közgyűlésen résztvevők Budapestre és vissza szóló kedvezményes vasuti jegyeket vehetnek igénybe. Az *O. M. K. E.* aradi kerületének, valamint a kerülethez tartozó kereskedelmi egyesületeknek tagjai a kedvezményes utazásra szóló igazolványokat az *Omke aradi kerületének* irodájában (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) a délelőtti órákban kaphatják meg. A *kerületi elnökség*.

— **Tablabiliró a kormány ellen.** *Debrecenből* jelentik: A tegnapi megyei közgyűlésen *Lengyel* Imre tablabiliró két politikai jelentőségű indítványt terjesztett elő, amelyeknek egyiké izgalmas jeleneteket provokált. Az egyik indítvány azt célozta, hogy a megye intézzen felterjesztést a kormányhoz az önálló vámtérület és az önálló jegybank érdekében. Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták. A második indítvány ugy hangzott, hogy a megye fejezze ki bizalmatlanságát a kormány iránt annak közoktatási politikája miatt, mert ez a politika csak a klerikálistmust szolgálja. *Lengyel* egyidejűleg azt indítványozta, hogy a megye intézzen kérvényt az országgyűléshez az állami népoktatás behozatala tárgyában. *Lengyel* ezen utóbbi indítványai nagy kavardást idéztek elő, mely csak akkor szűnt meg némileg, midőn egy közvetítő indítványt terjesztettek elő, mely szerint a megye nem akarja bírálni a kormány közoktatásügyi politikáját, de felterjesztést intéz a kormányhoz az állami népoktatás érdekében. Ezt az indítványt azután hosszú és szenvedélyes vita után elfogadták.

— **Pályaválasztás.** Befejezéséhez közeledik a tanítási év és ezzel sok száz szülőre meg ifjura ránehezedik a pályaválasztás súlyos és nagy fejtörést okozó gondja. Az a régi hibás fölfogás, hogy csak a lateiner pálya nyújt boldogulást, még ma is a tulsufolt tudományos szakokra vonzza az ifjakat, akik pedig sokkal helyesebben tennék, ha a gazdasági élet tág és nagy keresetet biztosító terein igyekeznének érvényesülni és az ipari vagy kereskedelmi pályák jól fizetett vezetőmunkásaikká küzdenék föl magukat. Ha már a diplomás pályákra való tódulást nem lehet megakasztani, érdemes rámutatni arra az egyetemi tanulmányokat követelő pályára, amely amellet, hogy nincs tulsufolva, a legkevesebb áldozatokat igényli és a legkorábban juttatja tisztességes megélhetéshez a diplomáért törekvőket. Ertjük a *gyógyszerészi pályát*. Ha az ifju hat vagy nyolc gimnaziumi osztály elvégzése után e pályára lép, már néhány hónap után oly díjazásban részesül, hogy fenttarthatja magát belőle. A hat osztályt végzett három a nyolc osztályt végzett két évig gyakornokoskodik; majd a gyakornoki vizsga letétele után két évi egyetemi kurzust hallgat. E két év alatt is az ifju bejárhat egy gyógyszerészertárba és ezzel oly keresethez jut, amelyből fenttarthatja magát. A tanfolyam sikeres elvégzése után diplomát kap, amelylyel az első két évben 140-160, a további években 160-300 korona havi fizetéshez jut. Onkéntességi jogsultsága és nyugdíjigénye is van. Az *aradi* és más gyógyszerészertárakban sok ifju talál alkalmazást s ezért melegen ajánlható a pályaválasztás előtt állóknak, hogy ha hajlandóságot éreznek a gyógyszerészi hivatáshoz, forduljanak bármely aradi gyógyszerészertár tulajdonosához, mindenik szívesen szolgál körülményes fölvilágosítással e pályára való lépés dolgában.

— **Egyvágányu vasut.** Londonból jelentik, hogy a Royal Society legutóbbi ülésén egy rendkívül érdekes és nagy fontosságú találmányt mutatott be *Brennan* Luigi olasz mérnök, a „*Brennaun-torpedó*“ feltalálója, amely találmányát 110.000 font sterlingért vette meg tőle annak idején az angol kormány. Legújabb találmánya az egyvágányu vasut. A feltaláló azt reméli, hogy ezzel a vasuttal már a közel jövőben a legnagyobb biztossággal 240 kilométert lehet haladni óránként. Az egyensúlyt *Brennan* az u. n. gyroskop segítségével tartja fenn, amely azon elv alapján működik, hogy az égi testek is megmaradnak körforgásukban saját pályájukban. A gyroskoppal tett eddigi kísérletek, mihelyt passzív ellenállásba ütkö-

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyúk (Sockerl),

elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, fejtetlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

zött, azonnal meghiusultak. Brennan ezt a nehézséget is legyőzte. Az 5 vonata még erős vihar esetén sem borul föl és azt állítja, hogy nincs olyan összetételű erő, amely ezt a vonatot képes lenne vágányáról kizökkenteni. Az egyszerű automatikus mechanizmus két szárnyas kerékből áll, amelyeket villamos motor hajt. Brennan találmányát egy kis modellben mutatta be, amelyben a kis fia foglalt helyet. A kísérlet fényesen sikerült. A vagonnak, amelynek építését Brennan legközelebb megkezdi, 24 kereke lesz.

— **A Teleky utcai park veszedelemben.** A folyton tartó hőség és szárazság az utcákon ültetett fákat és a Teleky-utca végén létesített kisligetet kiveszéssel fenyegeti. A városi tanács felkéri a kisliget szomszédságában lakó háztulajdonosokat, hogy a fákat napenként locsoltassák, mert az utcalocsolások miatt a város nem locsoltathatja a fákat.

— **Az alkohol áldozata.** Ma este nyolc óra körül a lebujoknak és korcsmáknak egy ismert, tipikus alakja halt meg hirtelen halállal. Stengl Károly iparos ma este, amikor a korcsmából kijött, haza ment a Szabadság-tér 11. számú házba, ahol pince helyiségben lakott. Leült a lépcsőre és feleségétől valami meleg ételt kért enni. A felesége be is ment a szobába, hogy urának kávéval készítsen, de egyszerre valami zuhanást hallott. Rosszat sejtve kiszaladt, hogy megnézzék az urát, de Stenglt holtan találta a lépcsőzetten. A helyszínére hívott *Prohászka* László dr. orvos már csak a beállott halált konstata. Stengl halálát a mértéktelen szeszél vezet folytan beállott agyszélhűdés okozta.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru *Wittmayer* Ede aradi tanítóképző intézeti növendék családnevét *Faragó* ra. *Wesz* Márton aradi tanítóképző intézeti növendék családnevét *Verőcei*-re változtathassa.

— **A tisztelt közönség figyelmébe!** *Tulhamos* raktár miatt az összes raktáron lévő *diszezi* tárgyait, mint tálcák, cukorszelen-cék, kosarak, gyertyatartók, compo ierek és sok itt fel nem soroltakat, valamint ékszerárui-mat mélyen leszállított, minden elfogadható ártól *árusítom*, régi avagy tört aranyat, ezüstöt a legmagasabb árért veszek vagy új tárgya kért becserelek. b. pártfogásért esd *Weinberger* Ferenc, ékszerész, Andrassy-tér, Fischer Eliz-palota. Telefon 439.

— **Üzletáthelyezés végett** mélyen leszállított árak. Legfinomabb szemüveg és orrszipetők 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. *Deutsch* Mihály orvosi műszerésznél Arad, Deák Ferenc-utca 1. szám „Vas-Szálloda” épületében. 1916

— **Szi vasy István**, kárpitos és diszító, Weitzer-János-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivitellel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Præservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weiszna*. 201

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 15.

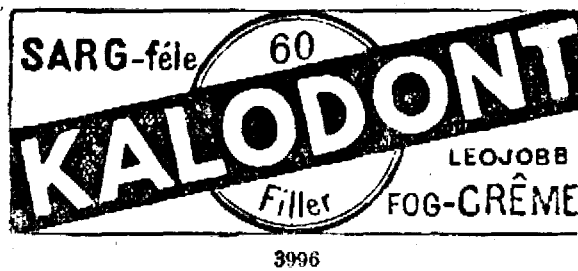
Amerika ¼ olcsóbb. Kevés forgalom. 5 fillérről olcsóbb árak.

Az árak 50 fillérenként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	10.25—10.26	10.25—10.26
Buza októberre	10.53—10.54	10.35—10.36
Zab októberre	7.21—7.22	7.22—7.23
Ruzs októberre	8.75—8.76	8.62—8.63
Új tenzeri	6.22—6.23	6.09—6.10

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	661 —
Magyar hitelrészvény	761 75
Ritua-Muranyi vasút részvény	547 25
Közúti vasút részvény	541. —

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. L. (Kis-Varjas.) Nem üti meg a mi mértékünket. Nem közöljük.

L. G. (Kurtakér.) Nem kell felvételi vizsga.

IDEGENEK ARADON.

— Május 15 —

Központi szálloda. Bernhard Konrad banktisztviselő Temesvár. Planer Jenő dr. igazgató Budapest. — Tarján Géza birtokos Bukovina. — Luftschütz Sándor gazdatiszt Bukovina. — Silberer Béla kereskedő Budapest. — Rausnitz János kereskedő Bécs. — Sarkadi Lajos mérnök Szentos. — Deutsch Artur kereskedő Budapest. — Feich Miksa kereskedő Bécs. — Kaufman János kereskedő Budapest. — Boskovitz Imre kereskedő Budapest. — Kein Ferenc kereskedő Budapest. — Ferstl Gyula kereskedő Budapest. — Vogl Vilmos kereskedő Budapest. — Fehér Fülöp kereskedő Budapest. — Darányi István igazgató Lőcse. — Popovics György dr. ügyvéd Pankota. — Krockor Pál kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Markó György gyógyszerész és neje Mezőhegyes. — Veind János főmérnök Budapest. — Panpié Sándor főmérnök Budapest. — Szemes Mór hivatalnok Budapest. — Eder Henrik műépítész Nagyszében. — Csernák Béla tanuló Temesvár. — Laboda Iván hivatalnok Kolozsvár. — Kotroczó Sándor kisbirtokos Bekésgyula. — Szabó Kálmán mérnök Veszprém. — Lázár Gerő kereskedő Temesvár. — Schnopek Rezső tanuló Temesvár. — Nágel Lajos kereskedő Budapest. — Kroo Adolf kereskedő Szeged. — Sarkadi Ottó vállalkozó Segesvár. — Benkő Imre és neje Makó. — Fehér Antal bérlő Orosháza. — Nyitrai Jenő bérlő Orosháza. — Kardos Géza főkönyvelő Lugos. — Fábian Ákos magánzó Budapest. — Tarján Imre vállalkozó Nagonyed. — Szegő Árpád kereskedő Borszék. — Fazekas Sándor és családja Szeged. — Scheffer József tanuló Temesvár. — Schwarz Frigyes utazó Budapest. — Reisner Gyula utazó Budapest. — Nágel Lajos utazó Budapest. — Neuberger Miksa utazó Budapest. — Manu Jakab utazó Budapest. — Stern

Herman utazó Budapest. — Berger Simon utazó Budapest. — Herczog Sándor utazó Budapest. — Korekes Dávid utazó Budapest. — Csillag Ede utazó Budapest. — Grün Izidor utazó Budapest. — Gruber Károly utazó Budapest. — Lindner Lipót utazó Bécs. — Valdner Ernő utazó Bécs. — Bauer Adolf utazó Bécs. — Egloff Henrik utazó Bécs. — Schön Gyula utazó Bécs. — Klein Dávid utazó Szeged. — Lusztig József utazó Nagyvárad. — Abolész Andor utazó Debrecen.

Vass-szálloda. Gusbek Eliás kereskedő Budapest. — Dreihslér Alajos kereskedő Érsekújvár. — Halász Ferenc kereskedő Poklesitza. — Fleischner Lajos kereskedő Budapest. — Bálint Oszkár kereskedő Budapest. — Kölber József kereskedő Budapest. — Klein Dávid kereskedő Nagyvárad. — Eisenbaum A. Erdőtelek. — Sugár Emil kereskedő Budapest. — Meider Manó kereskedő Bécs. — Brukbinder N. kereskedő Moson. — Reisner Gyula kereskedő Budapest. — Vértés Sándor kereskedő Debrecen. — Tozonyi József kezelő Battonya. — Czifra Károly kezelő Sopron. — Hammel Lipót kezelő Budapest. — Mladin György kezelő Temesvár. — Podoczán János kezelő Temesvár.

Nemzeti Színház

Csütörtökön, 1907. évi május hó 16-án:

A GUERRA tanár vezetése alatt álló olasz gyermekopera vendégjátéka:

CARMEN.

Opera in tre atti del Bizet.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTER.*

A KIS KERESZT söröző megnyitása.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda” Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejárattal nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvényfőzde kőbányái

Udvari sörét

poharanként 16 fillér és korsónként 24 fillérral, mindenkor friss csapolással mérem ki.

Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Braun Gusztáv,
szállodás.

Van szerencsénk a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy **Molnár István**, a Tököli-téren levő üzletünk elárusítója, állásából kilépett s hitelezéseink behajtására nem jogosult.

Első Gyulai Házikenyér

1395

sütőde.

A májusi költözködésre ajánlunk: Légszesz és villany-csillárokat, Auer és benoid-gáz égőhálókat. Üveg és porcellán, mosdó és egyéb kiegészítőket. Valódi nikkel főző- és diszedényeket, a legnagyobb választékban és legolcsóbban 224 **Gebhart Testvérek** ARADON, Andrassy-tér 4. (Pannónia-szálloda.) Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

**A nálunk vásárolt
12698. sz. osztálysorsjegyre a
600.000 koronás
főnyereményt**
fizettük ki szerencsés vevőinknek.

Legközelebbi húzás
már f. évi május hó 23. és 25-én.

Tessék

a következő szerencse számok közül
választani:

34637	105016	65104
108509	20275	121302
108522	34632	108515

1316

Ezen

Osztálysorsjegyek

kizárólag csak nálunk kaphatók
és megrendelhetők.

Ara:

Egy nyolcad	Kor.	1.50
Egy negyed	Kor.	3.—
Egy fél	Kor.	6.—
Egy egész	Kor.	12.—

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltó üzlete Aradon, Fehér
Kereszt épület.
Megyei és városi telefon sz. 100.

Osztálysorsjegyek kaphatók továb-
bá a következő elárusítóknál:

Özv. Hammerschlag Lipótné (dohánytözsde, Andrassy-tér.)
Bászler Anna (dohánytözsde Weitzer János u.)
Huszerl N. (dohánytözsde, Atzál Péter-u.)

**Dr. med.
Velicsek-féle**

Sanatórium.

NÉMET - BOGSÁN

(Krasó-Bzörény megye.)

Beutlakás és Pensió.

1906 Prospektus ingyen.

Hazánk egyik legszebb
és legkisebb vidékén,
a Vojtek-N.-Bogsáni
vasút végállomása. —
Kitűnő, üde, pormen-
tes levegő, szelcsend,
lég-, nap-, Vízmasszage
Gymnastika-és Diaeta
kurák.

Wolf János

ári és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden a szakmába vágó mun-
kakat a legszebb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** elke-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy onizma**
elkészítését elvállalom, azon reményvel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

**szobafestő és mázoló-
munkát,**

azonkívül **gipsz utánzatot** és
szobakárpitozást a legeggy-
szerűbb és legdiszesebb kivitelben
vidéken is. 837

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen meg-
szüntette mioc-ének, mindazonáltal igen
tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fűtőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pírszén

és Porosz Dió-Pírszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett.

Bükfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüze-
lést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítását saját kocsijainkkal, a
mini-zteri és főkapitányi rendeletnek meg-
felelően **plombezott zsá-
kokban** eszközöljük. 168

Kneffel Karoly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Benkő sorsjegy Bankó!

AZ I. OSZTÁLY SORSJEGYEK ARAI

1/8 K1.50

1/4 K3

1/2 K6

1 K12

BENKŐ BANK BUDAPEST ANDRASSY UT 60.

Sorsjegyünk Aradon kaphatók: Baranyai Karoly, Berger Izidorné Streicher I., Farkas, Tökoly-ter., Herzog Lipót keresk., Löcs
F. és Tsa fűszer és csemegekeresk. Erzsébet-u. 13., Mandl Ignatz papirkeresk. Hunyady-u. Rothstein Mór fűszer és csemege-
üzletében Szabadság tér 3.

1913

KI SZENVED?

gyomorban, székrekedésben, etvagytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által
ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1—2 óra
alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz
nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy-
szertárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Lozer János** Budapest.

849

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszebeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lehel utca 14., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj-Mikalának a motoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor.ért törlesztésre eladó.

174—1907. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi épületekben 1907—1908. évadra szükséges 2600 köbméter tűzifa beszerzése iránt folyó évi május hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Az ajánlatban kitüntetendő, hogy a szállítandó fa honnan származik és melyik évbéli vágásu.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban az árlejtsést megelőzőleg a városi pénztárban.

Az árlejtsésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári letétjegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi május hó 6-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264 fogorvos.

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon, Deák Ferenc-utca 2. szám alatt (Sebesy-ház) egy, a mai kor és modern ízlés minden köve emegetveek megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletomban a legelőkelőbb czégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban.**

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

V. ökl megrendeléseket a legmészebb menő örültskintéssel eszközölök. 719 Sz. ves pártfogást kér

ARTMANN ANNA

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Uzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

ARAD.

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

JÉGSZEKRÉNY-GYÁR.

Nagy raktár mindennemű **jégszekrényekben**, u. m. háztartási, vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek keves jégszükséglettel legjobban hűtenek; háztartási és konyha-berendezési cikkek. — Fürdőkádak, ülő fürdő és gyermekkádak, zuhanyok, ugy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésesebb és díszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

835

Árjegyzék kívánatra küldetik.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvetel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes meglegedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

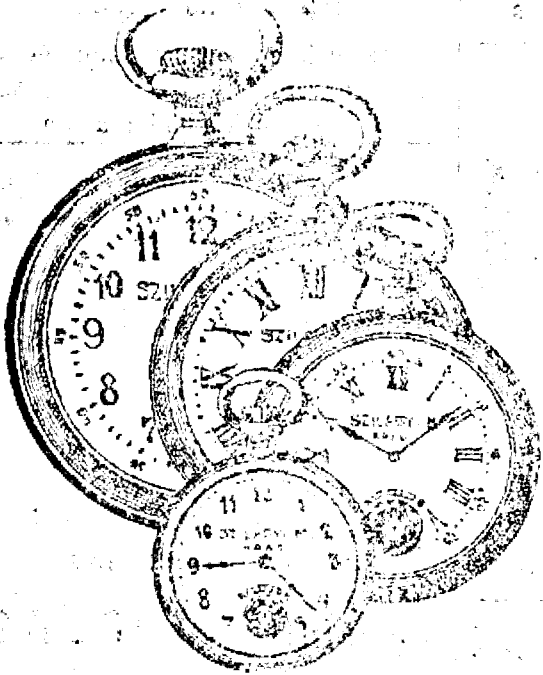
Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Előnyve intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háziing kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kímélő és óvatosan kezelőmódszert, melynek következtében a ruha nincs kitéve időbeli romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

758

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb

1290

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

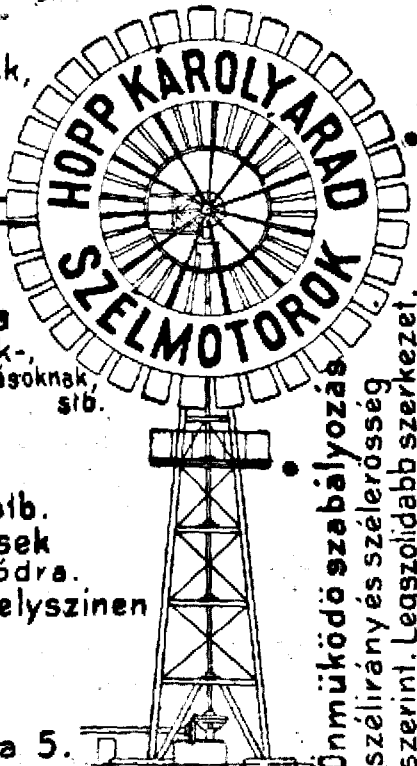
Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Legolcsóbb üzemerő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

Önműködő szabályozás szélirány és szélerősség szerint. Legszolidabb szerkezet, legmagasabb munkaképesség.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezei lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

Megőntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések

minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételek.

HOPP KAROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

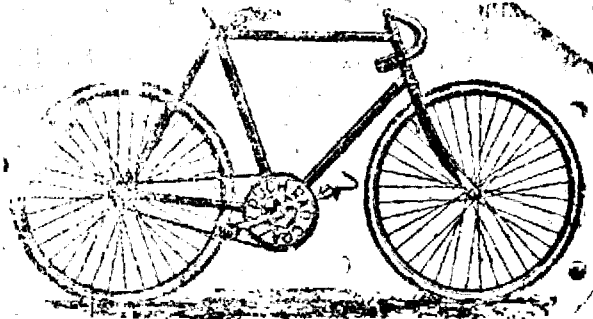
967

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Utazó bundák és béli belépők

— kölcsön adnak —

1290

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárúk, madar- és állattömések. Krimmer- és szövetsapkák nagyban készítése és eladása.

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonló elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis egyedi intézetünkben található.

Uj kocsikat

1012

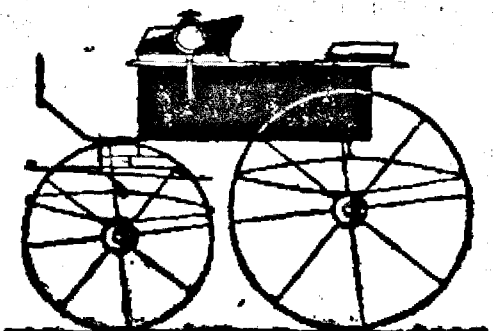
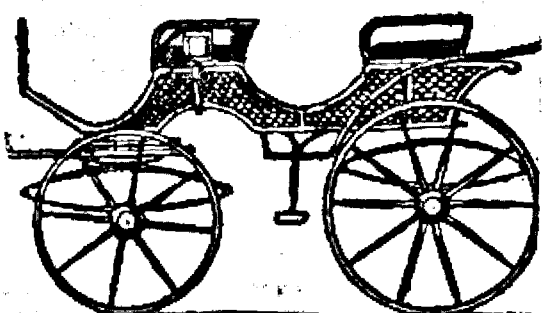
a legjobb kivitelben, valamint e szakmába vágó mindennemű javításokat a legjutányosabb árakért készít

Nádassy és Mészáros

kocsikészítők.

Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Kész kocsik raktáron kaphatók.

APRÓ HIRDETESEK.

Segjobb francia divattlap,

a „La Toilette Moderne“ színes műlapokkal, eredeti szabás-mintával, ára füzetenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés, Arad. 361

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak átadók a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K & CO.“ jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Egy jó karban lévő

matt mosdó tükörrel és márvánnyal eladó Flórián-utca 14.

Kerestetik

egy szolid jó erkölcsű bonne 3 gyermek mellé. Német aiki előnyben részesül. Cim a kiadóban.

Perényi-utca 4.

és Urca-utca 11. sz. ház kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Felvilágosítást nyújt Perényi-utca 4. szám alatt a háztulajdonos. 1326

22 év óta fennálló

jó forgalmu szatocsüzlet, trafik és italmérési engedéllyel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1384

Egy teljesen új kerékpár

olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1387

Tetőcserép

kitűnő minőségű, bármily mennyiségben Földeákon (Csanádmegye) eladó, vasutállomás ott helyben. Bővebb tudósítást ad Steigenberger Verona, Földeák. 1388

Üzletvezető

vas, fűszer, vegyesáruban jártas, nős, óvadékkal, fogyasztási szövetkezethez Zala-, Somogy-, Arad- vagy Csanádmegyében állást keres mielőbbi belépésre. Bővebbet Cz. B. jelige alatt a kiadóban.

Ménesen

motoros megálló mellett 1 hold termő szőlő, 4 szobás modern lakházzal, minden felszereléssel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1392

Eladó.

egy darab 1 és 1/2 éves fekete göndör szőrű herélt újfundlandi kutya. Csálatele, Hell Jenő. 1397

14194 - 1907.

Kérelem.

A folyton tartó hőség és szárazság a folyó évben az utcákon s a Teleky-utca végén léetsített kis ligetben ültetett fákat a kiveszéssel fenyegetett, ha azok naponként locsolva nem lesznek.

Miután a fáknak ültetése első sorban a nagyérdemű közönségnek érdekében történik s azoknak hasznát főleg a szomszédos házaknak tulajdonosai látják s mert másfe-

lől a mindinkább fokozódó utca locsolás a város rendelkezésére álló erőket leköti: tisztelettel felkérjük az új ültetések mentén levő házaknak tulajdonosait, hogy saját érdekükben is a házuk előtt ültetett néhány fát naponta jól locsolatni sziveskedjenek mindaddig, míg az idő hűvösebbre vagy esőre nem válik.

Arad sz. kir. város tanácsának 1907. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Képzett és ügyes

pénztárosnőt

keresünk

Andrényi Károly és fia

vaskereskedése. 1389

Jó családból való intelligens fiatalember, ki irodai teendőkben jártas,

gyákornokul

felvétetik. Románul tudók előnyben részesülnek. — Magyar és német nyelven irt pályázatok

Hirschl Dávid és Fiai céghez

1367 Facset, intézendők.

50 év óta fennálló, kiváló fekvésű nagyon jó forgalmu

nagy betérő korcsma

Temesvárott f. é. augusztus hó 1-től fogva

bérbeadó.

Szives megkeresések

a „Gyártelep“ Sörfőzde Részvény-Társasághoz

Temesvárott intézendők. 1390

Eladó

Makó legszebb utcáján

egy nagyforgalmu

borbély-üzlet

szép berendezéssel.

Az üzletnek nagyszámu éves vendége van. 1355

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete
Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,
gomb,
bojtok
és rojtok

állandóan raktáron tartainak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készítettnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Buttyin község jegyzői irodájában egy jó írásu

fiatal ember
azonnali belépésre alkalmazást nyerhet. Fizetése mosás és ágyneműn kívül teljes el látás és havi 20 kor. fizetés. Alkalmazhatósága eseten némi mellékjövedelemre számithat.

1373

Előljáróság.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusit

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

Miért

BENKŐ

sorsjegye

BANKÓ?

Mert

az alant jelzett nyereményeket t. vevőinknek kifizettük. Eredménykimutatásunk tehát elérhetetlen!

Számok	Nyeremények	Számok	Nyeremények	Számok	Nyeremények	Számok	Nyeremények
8944	602000	120921	40000	105024	15000	62489	10000
79971	200000	8915	30000	50259	15000	74502	10000
78917	80000	52484	30000	21915	15000	81891	10000
55876	70000	52498	30000	62495	15000	81892	10000
8952	60000	88582	30000	40380	15000	94359	10000
4558	60000	33665	25000	10146	10000	94365	10000
49810	60000	56132	25000	33637	10000	96299	10000
48818	50000	84514	25000	33692	10000	100280	10000
79902	50000	15095	25000	48339	10000	105070	10000
4488	40000	81851	20000	55255	10000	108165	10000
48802	40000					114081	10000

és számos nyeremény á 5000, 3000, 2000, 1000 és 500 korona.

Azért

el ne mulassza osztálysorsjegyeit nálunk megrendelni, mert

BENKŐ sorsjegye BANKÓ!**Az I. osztály huzása már május hó 23-án.****A sorsjegyek árai:**

Egy nyolcad.	Egy negyed.	Egy fél.	Egy egész.
1.50 K.	3.— K.	6.— K.	12.— K.

Legcélszerűbb a megrendelés postautalványon!

BENKŐ-BANK

Budapest, VI., Andrásy-ut 60.

Szabott árak.

Szabott árak.

(Cs. és kir. udv. szállító. — Szerb kir. udv. szállító.
Bolgár fejed. udvari szállító.)

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek és leányka ruhák telepe

ARADON, a Fehér Kereszt szálloda mellett.

Alapított 1845.

Kivonat a tavaszi árjegyzékből:

Férfi öltöny:		Vadász és sport öltöny:		Iskola costüm:	
	kor.		kor.		
Kék v. fekete cheviott	36—50	Zsolnai loden	36—44	Zsolnai loden	13—16
Kék v. fekete milton	42—56	Angol cheviott	44—50	Kék cheviott	14—18
Divat cheviottból	24—50			Divat cheviott	16—24
Divat kamgarnból	36—50				
Lawn-tennis szövetből	36—50				
		Hawelock:		Blousos costüm:	
Smoking öltöny:		Zsolnai lodenből	24—32	Kék és divat cheviott	15—24
Kamgarn sergebéléssel	54—70			Kamgarn és mixed	16—24
		Hubertus kabát:		Divat cheviott	16—22
Ferencz József öltöny:		Divat cheviott	32—40		
Fekete finom kamgarn	64—72			Angol matróz costüm:	
Szálas herlein	70—92			Kék cheviott	20—30
		Nadrág:		Kék kamgarn	22—32
Felöltő I. soros:		Divat cheviott	10—16	Kék mixed	16—20
Szürke schetland	26—32	Divat kamgarn	12—20		
Angol divat cheviott	32—52			Felöltő ifjaknak:	
Zsolnai divat cheviott	36—48	Sacco öltöny ifjaknak:		Szürke schetland	24—30
		Fekete v. kék cheviott	22—36	Divat cheviott	24—32
Felöltő II. soros:		Fekete v. kék kamgarn	24—32		
Zsolnai loden	36—48	Divat cheviott	24—40	Fiu felöltő:	
Angol divat cheviott	40—52	Divat kamgarn	26—40	Kék cheviott	16—24
				Angol koczkás szövet	22—28
Sport felöltő:					
Angol koczkás szövetből	40—50	Fiu öltöny (Complettos):		Fiu hawelock:	
		térd vagy lengyel nadrág és mellényvel.		Zsolnai loden	14—18
Körgallér:		Fekete v. kék cheviott	18—28	Teveször loden	14—20
Zsolnai loden	20—26	Kék v. szürke mixed	18—26		
Zsolnai és angol divat cheviott	24—32	Divat kamgarn	26—32	Fiu körgallér:	
				Kék cheviott	14—18
				Zsolnai loden	14—20

Elismert legjobb minőségű árak.

1292

Nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.